

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Μαρία Βερυκίου | Χρήστος Γκίκας | Ελένη Καβουριάδου
Μαρία Παπαϊωάννου | Γιούλη Χρήστου

Α΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Η Γλώσσα μου

Βιβλίο μαθητή/μαθήτριας

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΕΥΧΟΣ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

Α΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Η Γλώσσα μου

Βιβλίο μαθητή/μαθήτριας

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΕΥΧΟΣ

Επιστημονική Επιτροπή Αξιολόγησης

Συντονίστρια / Αξιολογήτρια

Πολυξένη Αβραμίδου

Εν ενεργεία εκπαιδευτικός

Αξιολογητής

Μιλτιάδης Ζωγράφος

Εν ενεργεία εκπαιδευτικός

Αξιολογήτρια

Καλλιόπη Δουδούκα

Εν ενεργεία εκπαιδευτικός

Τεχνικός Εμπειρογνώμονας

Ελισάβετ Μοσχόβου

Πτυχιούχος Πληροφορικής

Επικουρικός Εμπειρογνώμονας

Αλεξάνδρα Θεοδωράκη

Διπλωματούχος τεχνολογίας γραφικών τεχνών

**Υπεύθυνη Διδακτικού Πακέτου
για το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής**

Σταυρούλα Βούρβουλη

Σύμβουλος Β΄ ΙΕΠ

Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή, Αξιολόγηση και Ένταξη διδακτικών βιβλίων στο Μητρώο Διδακτικών Βιβλίων και στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων» με κωδικό ΟΠΣ 6010165 στο Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2021-2027

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Σπυρίδων Δουκάκης

Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Υπεύθυνος Πράξης

Διονύσιος Μουρελάτος

Σύμβουλος Α΄ του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Αναπληρωτής Υπεύθυνος Πράξης

Στυλιανός Μαυρατζάς

Σύμβουλος Α΄ του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

**«Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης»
και το Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή»**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

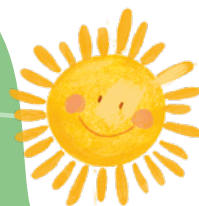

Πρόγραμμα
Ανθρώπινο Δυναμικό και
Κοινωνική Συνοχή

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Μαρία Βερυκίου | Χρήστος Γκίκας | Ελένη Καβουριάδου
Μαρία Παπαϊωάννου | Γιούλη Χρήστου

Α΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Η Γλώσσα μου

Βιβλίο μαθητή/μαθήτριας

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΕΥΧΟΣ

ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΗ
ΟΜΑΔΑ

Μαρία Βερυκίου, Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΠΕ 70), ΒΑ Σπουδές στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό, Med Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ατόμων με Προβλήματα Προφορικού και Γραπτού Λόγου

Χρήστος Γκίκας, Εκπαιδευτικός Πληροφορικής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, MSc Ηλεκτρονικής και Ραδιοηλεκτρολογίας ΕΚΠΑ

Ελένη Καβουριάδου, Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΠΕ 70)

Μαρία Παπαϊωάννου, Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ70 Β' Αθήνας, Καθηγήτρια – Σύμβουλος του ΕΑΠ, ΜΑ Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων, PhD Εκπαιδευτική Διοίκηση

Γιούλη Χρήστου, Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΠΕ70.50), MSc Ειδική Εκπαίδευση

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Μαρία Παπαϊωάννου

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΕΚΔΟΣΗΣ
ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Σίνος Γκιώκας, Φυσικός
Τέτη Παλαιοθοδώρου, Φιλολόγος

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΝΤΥΠΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ
ΜΑΚΕΤΑ - ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ
ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ

Έφη Κοκκινάκη
Μαρία Παπαδάκη, Γραφικές τέχνες
Μαρία Παπαδάκη, Γραφικές τέχνες

Μαρία Παπαδάκη, Γραφικές τέχνες

**ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ**
ΣΥΛΛΗΨΗ – ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΨΗΦΙΑΚΩΝ
ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ
ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ
ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ

Συγγραφική ομάδα

Χρήστος Γκίκας

5η ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΡΟΝΟΣ

Ημερολόγιο..... 7	[Μπ μπ]	
[Τσ τσ]		Ο κύκλος της ζωής της πεταλούδας..... 16
Ένα νέο κορίτσι..... 8	[Αι αι]	
[Ει ει]		Καλοκαίρι 18
Χειμωνιάτικη αγκαλιά 10	[γκ γλ]	
[Τζ τζ]		Ο τζιτζικας και ο μέρμηγκας ... 20
Η νεραντζιά του κήπου..... 12	[Ντ ντ]	
[Οι οι]		Φθινοπωρινή θλίψη 22
Ήρθε η άνοιξη..... 14		

6η ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Ντούκου ντούκου μηχανάκι..... 25	Πέτρα, μολύβι, ψαλίδι, χαρτί!..... 33
Πέφτει τόπι 26	Πέμπτη, το ποδόσφαιρο 34
[Ευ ευ]	Παρασκευή, μια κατασκευή 36
Τη Δευτέρα, παντομίμα! 28	Χάρτινο το φεγγαράκι 37
[Αυ αυ]	Σάββατο, παιχνίδια με χρώματα 38
Τρίτη, η μπερλίνα..... 30	Κυριακή, ελεύθερος χρόνος 40
Τετάρτη, το κρυφτό..... 32	Το δικό μου ημερολόγιο 41

7η ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ

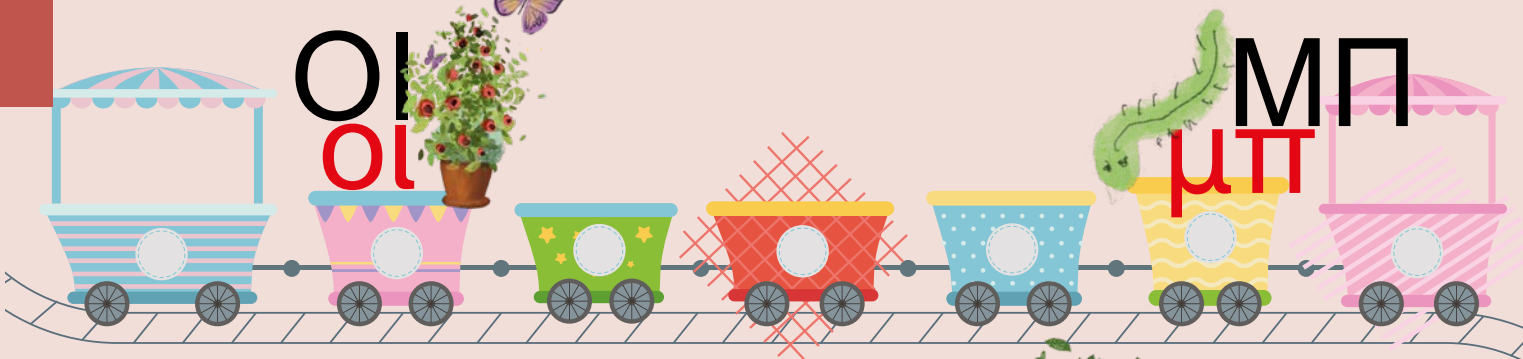
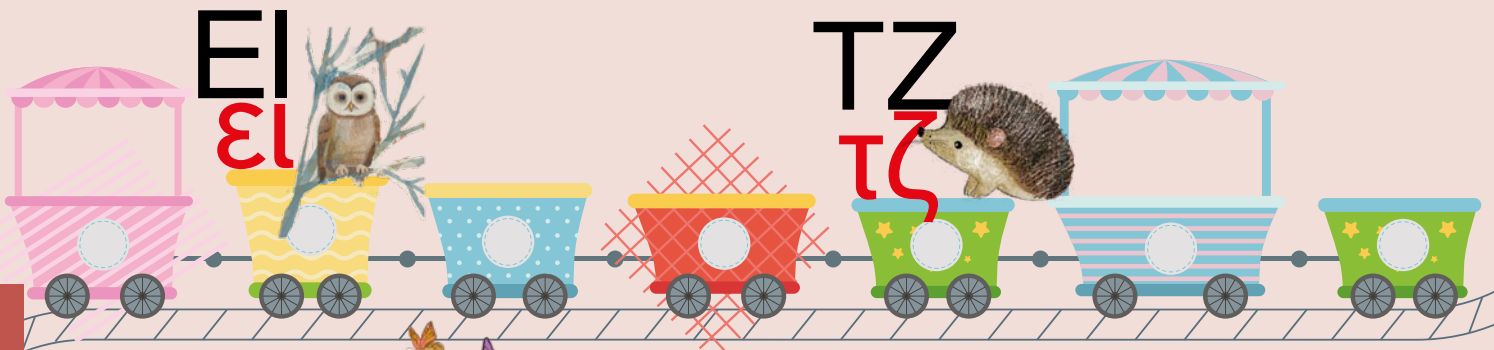
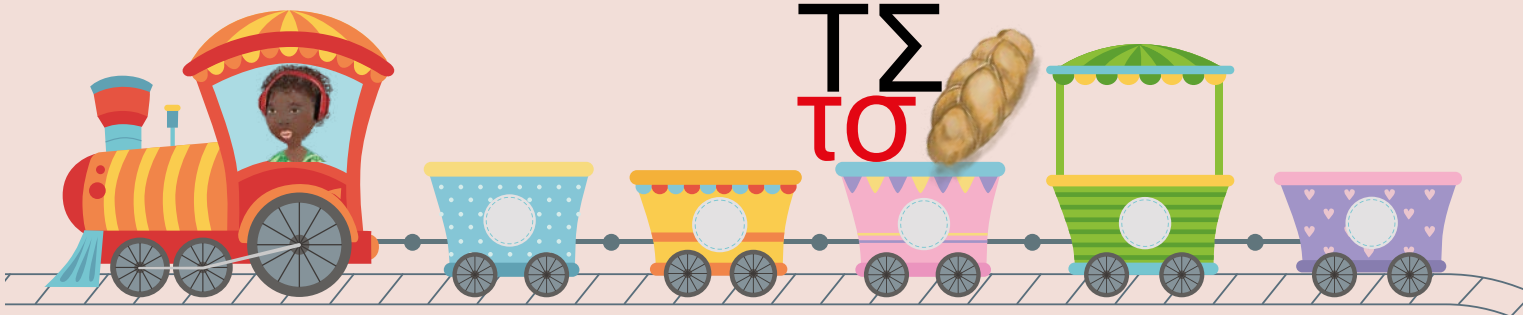
A. Η χύτρα που κελαηδούσε ιστορίες... 43	Γ. Παιχνίδια με τον παππού!..... 51
B. Ο μεγάλος μου αδελφός..... 47	Δ. Οι φίλοι..... 56

8η ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

A. Η φίλια	Η κυρία Ρύπανση..... 76
«Ο Τρεχαλητής και η Τίποτα» 61	Δ. Επαναληπτική
B. Βιβλία	Ο Τρελαντώνης 78
Χαριστική βιβλιοθήκη..... 66	Τα 10 δικαιώματα του μικρού αναγνώστη 82
«Μια διαφορετική βιβλιοθήκη»..... 71	ΕΠΕΤΕΙΑΚΑ
Γ. Προστατεύουμε τον πλανήτη	Αποκριές..... 84
Παιδιά σε δράση! 72	Η επέτειος της 25ης Μαρτίου 85
Η ώρα να σώσουμε τη Γη έχει φτάσει 72	Πάσχα 86
	Καλοκαίρι..... 87

ΜΑΘΑΙΝΩ

Ημερολόγιο

Γράψε τους μήνες του χρόνου.

Ένα νέο κορίτσι

Με τον καινούργιο χρόνο, ένα νέο κορίτσι ήρθε στην τάξη. Τη λένε Σταματία. Τα μαλλιά της είναι καστανά. Έχει δύο κοτσίδες σαν της Μελίνας. Όλη η ομάδα την καλωσόρισε. Η Σταματία τούς έφερε τσουρέκι με σταφίδες. Τους κέρασε όλους.

– Καλή χρονιά σε όλους μας!
Τι όμορφα που ξεκινήσαμε!
Έχουμε μεγάλη χαρά που θα είσαι μαζί μας,
Σταματία!

– Κυρία Τόνια, θέλουμε τη Σταματία στην ομάδα μας.

Θα δουλέψουμε παρέα τις εποχές του χρόνου.

καινούργιος

Καλή χρονιά!

Σάρωσε για να μάθεις τις εποχές του χρόνου.

Τσ τσ

Διάβασε τις ευχές.

Καλή χρονιά!

Χρόνια πολλά!

Καλή επιτυχία!

Καλή τύχη!

Καλώς σας βρήκα!

Καλώς όρισες!

Συμπλήρωσε τα **τσ** και διάβασε δυνατά τις λέξεις.

πί — — α

κα — — αβίδι

— — ιμέντο

κα — — ίκι

παπού — — ι

πε — — έτα

κορί — — ι

καρό — — ι

Σάρωσε και ένωσε.

Χειμωνιάτικη αγκαλιά

Το όμορφο γρασίδι σκεπάστηκε με χιόνι, στο δέντρο η κουκουβάγια μονάχη της κρυώνει!

«Χειμώνας έφτασε γι' ακόμα μια φορά.

Τρέξτε να φυλαχτείτε, ως να ξανάρθει η ζεστασιά!»

Βαθιά σιωπή πέφτει παντού και οι φωνές χαθήκαν...

Πουλιά και ζώα έτρεξαν και καταφύγιο βρήκαν!

Τα δέντρα είν' ακίνητα, το χιόνι πέφτει απαλά,

τα ζώα αποκοιμηθήκαν στη χειμωνιάτικη αγκαλιά.

Teckentrup Britta, Όλες οι εποχές του χρόνου σε ένα δέντρο,

Τζιαμπίρης-Πυραμίδα, 2017

παντού

χειμωνιάτικη αγκαλιά

Σάρωσε για να μάθεις περισσότερα για την κουκουβάγια.

Ει ει

«Βιαστείτε!
Μαζέψτε φαγητό για
του χιονιά τον ερχομό...»

Τρέξτε να φυλαχθείτε
ως να ξανάρθει η ζεστασιά!

Ποιος θα πέσει για ύπνο τον χειμώνα;
Κύκλωσε τα ζώα που πέφτουν
σε χειμερία νάρκη.

Σάρωσε και ένωσε.

Η νεραντζιά του κήπου

Η κυρία Τόνια κοιτάζει έξω από το τζάμι της τάξης.
Πίνει ζεστό τσάι από το φλιτζάνι που της χάρισαν τα παιδιά.

Παρατηρεί τη νεραντζιά στην άκρη του χειμωνιάτικου κήπου. Όλο τον χρόνο ο Τζανής, ο κηπουρός, ποτίζει και σκαλίζει τα δέντρα που υπάρχουν εκεί.

Στις ρίζες της νεραντζιάς έχει τη φωλιά του ένα μικρό σκαντζοχοιράκι.

Μήπως ήρθε η εποχή να ξυπνήσει;

Μήπως κάνει ακόμη πολύ κρύο;

Οι ζεστές μέρες της άνοιξης αργούν.

κοιτάζει

σκαντζοχοιράκι

Σάρωσε για να λύσεις τα αινίγματα του χειμώνα.

Κύριε Τζανή,
θα θέλατε
ένα φλιτζάνι τσάι;
Κάνει πολύ κρύο.

Τζ τζ

Με μεγάλη
χαρά!
Ευχαριστώ
πολύ!

Ένωσε τις εικόνες με τη φωνή που τους ταιριάζει.

τσ

τζ

Σάρωσε και ένωσε.

Έρθε η άνοιξη

«Τ' άκουσες, τσαλαπετεινέ;» ρωτά το χελιδόνι.

«Η άνοιξη μας έρχεται με δώρα φορτωμένη».

Η άνοιξη τα έχει όλα.

Τόσα και τόσα χρώματα και άλλα τόσα αρώματα!

Ο ήλιος, που όλα τα βλέπει, στέλνει τη ζεστασιά του στα ψηλά βουνά. Και τότε λιώνουνε τα χιόνια και τρέχουνε νερά.

Ψάχνουν όλοι γύρω και τι να δουν; Κουκούλια άδεια και κάμπιες με φτερά!

«Είμαστε έτοιμες! Εμείς θα κάνουμε την ομορφότερη έκπληξη στην άνοιξη», τραγουδούν οι πεταλούδες.

Πεταρίζουν ως την πόλη με τα μεταξένια τους φτερά, ξαποσταίνουν στα μπαλκόνια, χρωματίζουν κάθε της γωνιά.

Δέσποινα Τζιάκη, Άνοιξη παντού, Κίτρινο Πατίλι, 2021

κάμπια

ξαποσταίνουν

Σάρωσε και ένωσε.

Οι οι

Έρθε πάλι η άνοιξη
 Έρθε πάλι η άνοιξη,
 ήρθαν τα λουλούδια.
 Πράσινα η γη φορεί
 και ανθίζει το κλαρί
 και παντού χαράς χοροί
 και χαράς τραγούδια.

Συμπλήρωσε τα γράμματα που λείπουν και διάβασε το ποίημα.

Έρθε πάλι η _____,

ήρθαν τα .

Πράσινα η φορ _____

και ανθίζει το κλαρ _____

και παντού χαράς χορ _____

και χαράς .

Σάρωσε για να λύσεις αινίγματα της άνοιξης.

Ο κύκλος της ζωής της πεταλούδας

– Κοίτα! Μια κάμπια μπήκε από το ανοιχτό παράθυρο!

– Να τη βοηθήσουμε να βγει έξω, να πάει να βρει τις άλλες κάμπιες.

– Το ξέρετε ότι οι κάμπιες θα γίνουν πεταλούδες; Διάβασα ένα βιβλίο για τον κύκλο της ζωής της. Πρώτα μια πεταλούδα γεννά τα αυγά της σε ένα φύλλο. Από τα αυγά θα γεννηθούν πεινασμένες κάμπιες. Κάθε κάμπια θα γίνει χρυσαλλίδα. Η χρυσαλλίδα θα γίνει μια πανέμορφη, χρωματιστή πεταλούδα.

– Στο καλό, μικρή κάμπια! Να γίνεις μια όμορφη πεταλούδα.

– Αντίο, κάμπια! Σύντομα θα μπορείς να πετάς ελεύθερη ψηλά στον ουρανό.

πεινασμένη

ελεύθερη

Σάρωσε και ένωσε.

ΜΠ ΜΠ

Ο κύκλος της ζωής της πεταλούδας

Μια πεταλούδα αφήνει τα ..... της πάνω σε
ένα τρυφερό .....

Από τα αβγά θα
γεννηθούν .....

Κάθε κάμπια αρχίζει να
τυλίγεται με φύλλα φτιάχνοντας
μια .....

Μια ..... θα προκύψει
από τη χρυσαλλίδα και ο τροχός
του κύκλου της ζωής θα ξεκινήσει.

Σάρωσε και συμπλήρωσε.

Καλοκαίρι

Ανάμεσα στα δέντρα πετούνε τα πουλιά
 σ' όλο το δάσος πνέει ανείπωτη¹ χαρά!
 Τραγούδια και κραυγές γεμίζουν τον αέρα,
 το καλοκαίρι έφτασε, γιορτάστε πέρα ως πέρα.
 Ο ήλιος είναι ολόλαμπρος στη μέση του ουρανού,
 χαρούμενες πετάνε και οι μέλισσες παντού.
 Πεντανόστιμα τα μήλα, κατακόκκινα, γλυκά,
 γεμίζουνε τα δέντρα χορταίνουν την κοιλιά.

Και στου ζεστού καλοκαιριού την όμορφη νυχτιά
 τα πεφταστέρια του ουρανού λάμπουν μαγικά.
 Όλα των δέντρων τα κλαδιά παίζουν με τ' αεράκι,
 όταν του φεγγαριού το φως γεμίζει το δασάκι.

1. **ανείπωτη**: αυτή που δεν μπορείς να την εκφράσεις με λόγια.

Teckentrup Britta, Όλες οι εποχές του χρόνου σε ένα δέντρο,
 Τζιαμπίρης Πυραμίδα, 2017

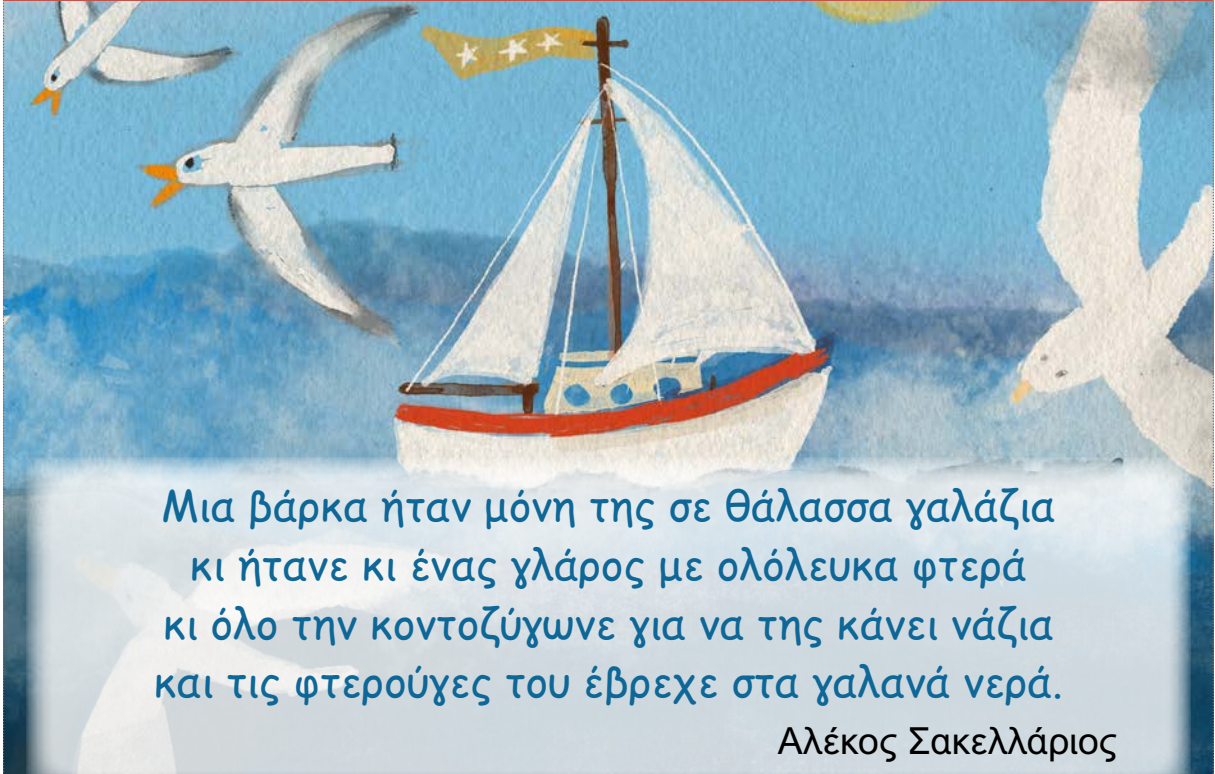
κραυγές

πεντανόστιμα

Σάρωσε και ένωσε.

Αι αι

Μια βάρκα ήταν μόνη της σε θάλασσα γαλάζια
κι ήτανε κι ένας γλάρος με ολόλευκα φτερά
κι όλο την κοντοζύγωνε για να της κάνει νάζια
και τις φτερούγες του έβρεχε στα γαλανά νερά.

Αλέκος Σακελλάριος

Βρες τις 7 κρυμμένες λέξεις.

Π	Α	Ν	Ι	Ν	Η	Κ	Υ	Μ	Α
Κ	Α	Λ	Ο	Κ	Α	Ι	Ρ	Ι	Λ
Γ	Φ	Σ	Η	Μ	Α	Ι	Α	Γ	Μ
Ψ	Ζ	Κ	Θ	Α	Λ	Α	Σ	Σ	Α
Ε	Δ	Υ	Φ	Γ	Λ	Α	Ρ	Ο	Σ
Σ	Η	Β	Α	Ρ	Κ	Α	Π	Ν	Ε

Σάρωσε για να λύσεις τα αινίγματα του καλοκαιριού.

Ο τζίτζικας και ο μέρμηγκας

Ας διαβάσουμε τον μύθο του Αισώπου για τον τζίτζικα και τον μέρμηγκα.

Όλο το καλοκαίρι ο εργατικός μέρμηγκας μάζευε σπόρους για τον βαρύ χειμώνα ώσπου το φεγγάρι να βγει στον ουρανό.

Ο τζίτζικας ανέμελος καθόταν στο παγκάκι και άρχιζε το τραγούδι του. Κι όταν τα πρώτα γκρίζα σύννεφα φάνηκαν στον ουρανό και τα σαλιγκάρια πιάσανε χορό...

Τζίτζικας: Καλέ μου γείτονα, λίγο φαγητό ζητώ.

Έχουν παγώσει όλα και τροφή δε βρίσκω.

Μέρμηγκας: Όλο το καλοκαίρι τι έκανες;

ο μέρμηγκας

το φεγγάρι

Το μαγαζάκι της Αγγελικής

γκ γγ

Καλημέρα, Άγγελε! Μήπως
χρειάζεσαι καινούργια
άγκυρα για τη βάρκα σου;

Καλημέρα,
Αγγελική!
Σκέφτομαι να
πάω για ψάρεμα.
Θα ήθελα λίγο
σπάγγο και
αγκίστρι για
το καλάμι μου.

Τι είναι ο Άγγελος;

Ο Άγγελος είναι ένας _____.

Τι είναι η Αγγελική;

_____

Σάρωσε και ένωσε.

Φθινοπωρινή θλίψη

Μια μέρα η θεά Δήμητρα, που έδινε στους ανθρώπους τους καρπούς της Γης, βρισκόταν μαζί με την κόρη της την Περσεφόνη στην εξοχή. Τότε ο Πλούτωνας, ο θεός του Κάτω Κόσμου, είδε την πεντάμορφη κοπέλα και την αγάπησε. Την άρπαξε και την οδήγησε στα βάθη της Γης. Η Δήμητρα από τη θλίψη της δεν άφηνε τα φυτά να ανθίσουν και τα δέντρα να καρποφορήσουν. Ο Δίας, που έβλεπε τη Γη να μαραζώνει, αποφάσισε τον μισό χρόνο η Περσεφόνη να ζει κάτω από τη Γη, στο βασίλειο του Πλούτωνα, και τον υπόλοιπο μισό να ανεβαίνει πάνω στη Γη κοντά στη μητέρα της.

Από τότε, την άνοιξη και το καλοκαίρι, η Δήμητρα ήταν χαρούμενη επειδή είχε συντροφιά την κόρη της. Άφηνε τα φυτά να μεγαλώνουν και να βγάζουν καρπούς. Το φθινόπωρο και τον γκρίζο χειμώνα, όταν η Περσεφόνη έφευγε για τον Κάτω Κόσμο, όλα μαραίνονταν και η Γη ακολουθούσε τη θλίψη της θεάς.

Συλλογικό, *Φθινόπωρο*, Μαλλiάρης, 2020 (διασκευή)

συντροφιά

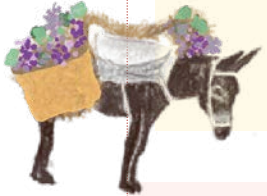
Περσεφόνη

Σάρωσε για να λύσεις τα αινίγματα του φθινοπώρου.

Ντ   ντ

1 Ο τρύγος, μία εργασία που συμμετείχαν μικροί μεγάλοι.

3 Η σοδειά με τα γαϊδουράκια μεταφερόταν στο πατητήρι.

2 Έκοβαν τα σταφύλια και τα τοποθετούσαν στα κοφίνια.

4 Ακολουθούσε το πάτημα των σταφυλιών.

5 Αποθήκευαν τον μούστο σε μεγάλα ξύλινα βαρέλια για να γίνει κρασί.

Ο τρύγος

Ήρθ' ο τρύγος μες στ' αμπέλια
κι έφερε χαρές και γέλια.

Να τα τώρα, πήραν δρόμο
στου κουβαλητή τον ώμο.

Νιοι και νιες με γέλια χίλια
κόβουν τα γλυκά σταφύλια.

Για το πατητήρι πάνε
που 'ναι αυτοί που τα πατάνε.

Δες τα χέρια, λες πετάνε,
τα κοφίνια ξεχειλάνε.

Κι από κει ο μούστος μέλι
θα μπει μέσα στο βαρέλι.

Για να βγει να πιεις κι εσύ μοσχοβολιστό κρασί.

Γιώργος Σουρέλης

Σάρωσε και ένωσε.

Σάρωσε και παίξε το παιχνίδι των ερωτήσεων.

ΔΕΥΤΕΡΑ

Παντομίμα

ΤΡΙΤΗ

Μπερλίνα

ΤΕΤΑΡΤΗ

Κρυφό

ΠΕΜΠΤΗ

Ποδόσφαιρο

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Κατασκευή

ΣΑΒΒΑΤΟ

Δημιουργικός
χρόνος

ΚΥΡΙΑΚΗ

Ελεύθερος
χρόνος

Βάρκα με πανί, Νίκος Λύτρας (1883-1927)

Ντούκου ντούκου μηχανάκι

Σκίζει η πλώρη τα νερά
κι αντηχάνε τα βουνά.
Ντούκου ντούκου μηχανάκι,
ντούκου το παλιό μεράκι.

Τρίτη, Πέμπτη και Σαββάτο
μες στις θάλασσας τον πάτο.
Ποιος θα ρίξει, ποιος θα πάρει
τ' ασημένιο το φεγγάρι.

Χάιντε, χάιντε, βρε παιδιά,
πάμε στην Άγια Μαρίνα.
Πάμε στην Άγια Μαρίνα
με την όμορφη μπενζίνα.

Οδυσσέας Ελύτης

Πέφτει τόπι

Πέφτει τόπι στην παγίδα
και το έφαγε μια γίδα.

Πέφτει κι ένα περιστέρι
και το έφαγε τ' αστέρι.

Θα 'θελα πολύ να ξέρω
τι καλό να περιμένω.

Αν σου δώσω ένα τραγούδι
θα μου πεις ένα λουλούδι;

Αν ψαρέψω δύο λιθάρια
θα ζηλέψουνε τα ψάρια;

Περιπλέκοντας τις λέξεις
θα σ' αφήσω να διαλέξεις.

Κυριάκος Χαραλαμπίδης, Σαλιγκάρι και φεγγάρι, Καλειδοσκόπιο, 2021

περιπλέκω

διαλέγω

Συμπλήρωσε με λέξεις του κειμένου και φτιάξε ζευγαράκια.

			_____
_____			_____
_____			_____
_____			_____

Διάλεξε τα ζευγαράκια των λέξεων και φτιάξε τα δικά σου στιχάκια:

Όταν έρθει η **Τετάρτη**,
σκαρφαλώνω στο **κατάρτι**.

_____

_____

_____

_____

μπάλα, Τρίτη, τραμπάλα
σκοινάκι, μύτη, κουκλάκι
Τετάρτη, κυνηγητό,
κατάρτι, τηγανητό

_____

_____

_____

_____

Τη Δευτέρα, παντομίμα!

Αναζήτησε στο διαδίκτυο το τραγούδι «Η νεραντζούλα».

Κάθε Δευτέρα ο Τζανής φροντίζει τη νεραντζιά του κήπου. Τα παιδιά τον ακούν να σιγοτραγουδά:

– Νεραντζούλα φουντωμένη με νεράντζια φορτωμένη.
Τη Δευτέρα τη σκαλίζω και την Τρίτη την ποτίζω.
Την Τετάρτη την κλαδεύω και την Πέμπτη τη ραντίζω.
Την Παρασκευή νεράντζια το καλάθι μου γεμίζω.
Σάββατο τα ξεφλουδίζω και τα διπλοσυγυρίζω
και την Κυριακή κοπιάστε το γλυκό να δοκιμάστε!

– Τζανή, θα μας μάθεις το τραγούδι της νεραντζούλας;

– Θα σας μάθω να παίζετε τη νεραντζούλα με παντομίμα.

κλαδεύω

Δευτέρα

Ευ ευ

Τζανής: Ποια ημέρα
δείχνει η Φένια;
Παιδιά: Τη Δευτέρα!

Τζανής: Ποια ημέρα
δείχνει ο Πάνος;
Παιδιά: Την Παρασκευή!

Συμπλήρωσε τα γράμματα που λείπουν από τις
ημέρες της εβδομάδας.

Στη συνέχεια αντιστοίχισε τις ημέρες με τη σωστή
εικόνα.

Δ _ _ _ _ _

Τ _ _ _ _ _

Τ _ _ _ _ _

Π _ _ _ _ _

Π _ _ _ _ _

Σ _ _ _ _ _

Κ _ _ _ _ _

Τρίτη 13 Μαρτίου

Τρίτη, η μπερλίνα

Είναι μια βροχερή Τρίτη. Τα παιδιά κάνουν διάλειμμα μέσα στην τάξη. Σήμερα δε θα βγουν στην αυλή.

– Τι να παίξουμε;

– Παίζουμε καυτή πατάτα;

– Όχι. Ας παίξουμε κρυμμένο θησαυρό.

– Γιατί να μην παίξουμε μπερλίνα; Μου την έμαθε η γιαγιά Σταυρούλα.

– Μπερλίνα; Θα την κάνω εγώ. Ποιος θα είναι ο ταχυδρόμος;

– Έρχομαι από την αγορά κι έμαθα πολλά καλά για σένα.

– Τι έμαθες;

– Έμαθα πως έχεις ωραία μαύρα μαλλιά και μια θαυμάσια συλλογή από αυτοκόλλητα.

θαυμάσια

αυτοκόλλητα

Αυ αυ

αβ αφ

– Τα βγάζουμε;

– Μπουφ! Έχω ένα αυτοκίνητο που όλο όλο τρέχει και πού θα σταματήσει;

– Στην Αυστρία.

– Και τι χρώμα θα ζητήσει το αυτοκίνητο που θα σταματήσει στην Αυστρία;

– Μαύρο.

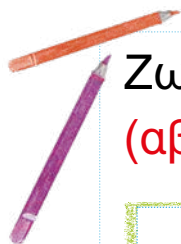
– Έχεις πάνω σου χρώμα μαύρο; Όποιος έχει βγαίνει, όποιος δεν έχει μένει.

Σάρωσε και άκουσε.

Σάρωσε και αντιστοίχισε.

Ζωγράφισε με κόκκινο χρώμα τις λέξεις που έχουν **αυ** (αβ) και με πράσινο χρώμα τις λέξεις που έχουν **αυ** (αφ).

σταυρός

αυτή

αυτοκίνητο

ναύτης

κεραυνός

καυτό

παύλα

Αύγουστος

Τετάρτη, το κρυφτό

Είναι Τετάρτη και η μέρα είναι ηλιόλουστη. Τα παιδιά παίζουν κρυφτό στο πάρκο.

– Πάνο, τα φυλάς εσύ. Μέτρα αργά μέχρι το εκατό.

– Πέντε, δέκα, δεκαπέντε, είκοσι, είκοσι πέντε... εκατό! Φτου και βγαίνω! Φτου, Λορέν, σε βλέπω πίσω από την τραμπάλα.

– Φτου, Φένια, σε βλέπω κάτω από το τραπέζι του πικ νικ.

– Τρέξε γρήγορα, Μελίνα, προλαβαίνεις. Ο Πάνος ψάχνει πίσω από τον θάμνο.

– Φτου, Πάνο! Σε πρόλαβα! Μπάρακ, κάνε ξελευτερία.

Τετάρτη

κρυφτό

Σάρωσε να δεις ένα παιχνίδι.

Πέτρα, μολύβι, ψαλίδι, χαρτί!

Η πέτρα νικάει το ψαλίδι και το μολύβι!

Το μολύβι νικάει το χαρτί!

Το ψαλίδι νικάει το χαρτί!

Το χαρτί νικάει την πέτρα!

Γράψε τις λέξεις που δείχνουν οι εικόνες.

Πέμπτη, το ποδόσφαιρο

Είναι Πέμπτη και τα παιδιά διαβάζουν για ένα φανταστικό είδος ποδοσφαίρου, το θαλασσινό ποδόσφαιρο.

«Ο Καραβίδας παίρνει πρώτος την ψαρόμπαλα από πλαγκτόν, τη μεταβιβάζει στον Κάβουρα, μα αυτός αργεί σαν κάβουρας και η μπάλα φτάνει στα πόδια του Γαρίδα, που έχει τα μάτια του γαρίδα, δίνει πάσα στο Χέλι, που ξεγλιστράει σαν χέλι, ξεφεύγει από τη Βδέλλα, που του κόλλησε σαν βδέλλα, τριπλάρει θαυμάσια τον Αστακό, που κοκκινίζει από το κακό του σαν αστακός, προσπαθεί να σουτάρει, αστοχεί, ακουμπά στον Αχινό, τρυπιέται, επεμβαίνει ο Ιππόκαμπος, που καιροφυλαχτεί¹ με το κεφάλι όρθιο για να δώσει κεφαλιά, αστοχεί κι αυτός, την μπάλα παίρνει ο Ξιφίας, δίνει μια «μυτιά» με τη σουβλερή του μύτη, μα το μύδι, που είχε μείνει με τα όστρακα ανοιχτά, δέχεται την ψαρόμπαλα στο στομάχι. Η Φάλαινα ξεφυσάει πέναλτι, γίνεται μπέρδεμα εμπρός στο γκολπόστ² του Αστερία –που είδε αστεράκια από ένα δυνατό χτύπημα–, η Μέδουσα επεμβαίνει απειλητική, τους πιάνει όλους μια φοβερή φαγούρα και τελικά, αντί για γκολ, έχουμε μια περιποιημένη κακαβιά».

1. **καιροφυλαχτώ:** περιμένω με προσοχή την κατάλληλη στιγμή για να δράσω.
2. **γκολπόστ:** η εστία, το τέρμα του ποδοσφαίρου.

Αγγελική Βαρελλά, Σε δύο τρελά ημίχρονα, Μίνωας, 2002

Πέμπτη

πλαγκτόν

Σάρωσε και δεσ παιχνίδια στην άμμο.

«Φίλοι ακροατές, οι δύο αντίπαλες ομάδες μπαίνουν στο ψαρογήπεδο, κάτω από τις σιωπηλές επευφημίες των ψαροφιλάθλων που χαιρετίζουν την αγαπημένη τους ομάδα με φύκια και θαλασσινές ανεμώνες».

Πώς λέγεται το γήπεδο που παίζουν τα ψάρια;

Πώς λέγονται οι φίλαθλοι που παρακολουθούν τον αγώνα των ψαριών;

Ψάξε μες στο κείμενο και βρες πώς λέγεται η μπάλα που παίζουν τα ψάρια.

Τώρα ένωσε τις λέξεις και φτιάξε τις δικές σου.

ψάρι + βάρκα _____

ψάρι + ταβέρνα _____

ψάρι + σούπα _____

ψάρι + πουλί _____

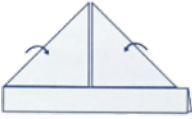
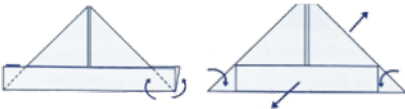

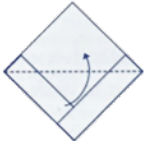

ψάρι + κόκαλο _____

Παρασκευή, μια κατασκευή

Σήμερα είναι Παρασκευή. Τα παιδιά έχουν έρθει εκδρομή με το σχολείο στην ακρογιαλιά. Έχουν μαζί τους σκληρά χαρτόνια, πολύχρωμους μαρκαδόρους και μικρές χαντρούλες.

Φτιάχνουν χάρτινες βαρκούλες ακολουθώντας τις οδηγίες:

1. Διπλώνεις μια κόλλα χαρτί στη μέση.
2. Διπλώνεις τις δύο πάνω άκρες προς τα μέσα.
3. Διπλώνεις προς τα μέσα τις άκρες που περισσεύουν.
4. Πιάνεις το χαρτί από τις δύο γωνίες και το κλείνεις, ώστε να σχηματιστεί ένα τετράγωνο.
5. Διπλώνεις τις άκρες του τετραγώνου ώστε να σχηματιστεί τρίγωνο.
6. Πιάνεις τις πάνω άκρες και τις ανοίγεις προς τα έξω.
7. Η βαρκούλα είναι έτοιμη.

χάντρα

Παρασκευή

Σάρωσε για να φτιάξεις τη δική σου κούκλα.

Χάρτινο το φεγγαράκι

Θα φέρει η θάλασσα πουλιά
κι άστρα χρυσά τ' αγέρι
να σου χαϊδεύουν τα μαλλιά
να σου φιλούν το χέρι.

Χάρτινο το φεγγαράκι
ψεύτικη ακρογιαλιά
αν με πίστευες λιγάκι
θα 'σαν όλα αληθινά.

Δίχως τη δική σου αγάπη
δύσκολα περνά ο καιρός.
Δίχως τη δική σου αγάπη
είναι ο κόσμος πιο μικρός.

Νίκος Γκάτσος

Αγόρια παίζουν στην ακτή,
Άλμπερτ Έντελφελτ, 1884,
Εθνική Φιλανδική Πινακοθήκη

Παρατήρησε τον πίνακα.

- ✓ Τι κάνουν τα παιδιά;
- ✓ Τι τίτλο θα έδινες στον πίνακα;

Σάββατο, παιχνίδια με χρώματα

Είναι Σάββατο απόγευμα. Η γιαγιά Γιάννα κάθεται μαζί με τα παιδιά στο παγκάκι της πλατείας. Τους διηγείται μια ιστορία για την Τρελούτσικη ηλιαχτίδα από ένα βιβλίο που διάβαζε στον γιο της όταν εκείνος ήταν μικρός.

«Τα μπαλόνια ευχαριστήθηκαν και πάψανε να τσακώνονται, και τότε έγινε κάτι υπέροχο. Φίλιωσε το κόκκινο με το κίτρινο και αγκαλιάστηκαν και φτιάξανε ένα καινούργιο χρώμα που 'μοιαζε με το πορτοκάλι και η Τρελούτσικη το είπε χρώμα πορτοκαλί.

Άρχισαν το παιχνίδι και το κόκκινο με το γαλάζιο και φτιάξανε ένα καινούργιο χρώμα που έμοιαζε με τον μενεξέ και η Τρελούτσικη το είπε χρώμα μενεξελί.¹

Κι ύστερα φίλιωσε το κίτρινο με το γαλάζιο και κάνανε ένα χρώμα σαν του πράσου, κι η Τρελούτσικη το 'πε χρώμα πράσινο.

Κι όλη την Κυριακή παίζανε αυτό το παιχνίδι, και μπορείτε να το παίξετε κι εσείς, δεν είναι μόνο για μπαλόνια. Η Τρελούτσικη, πάνω στο παιχνίδι, έφτιαξε επτά χρώματα, αλλά της πήρα το ένα για να θυμηθεί να ξανάρθει την άλλη βδομάδα κι αν τη δείτε πουθενά, μην της το δώσετε!»

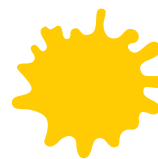
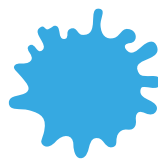
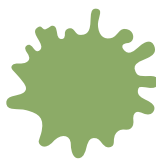
1. **μενεξελί:** μοβ χρώμα.

Ζωή Βαλάση, *Τα μαγικά μολύβια*, Κέδρος, 2012

Σάββατο

κόκκινο

Γράψε τα χρώματα.

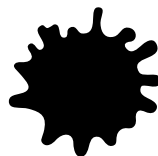

Κύκλωσε τα χρώματα στους στίχους του τραγουδιού.

Το τραγούδι με τα χρώματα

Σ' ένα μαγαζάκι μπαίνω
και τραγούδι παραγγέλνω
να 'ναι όμορφο, κεφάτο
και με χρώματα γεμάτο.

Από δάκρυ θαλασσί
ρουμπινί από κρασί
κερασί από κεράσι
τα παιδάκια να κεράσει.

Να 'χει κόκκινο από μήλο
καταπράσινο από φύλλο
ρόδινο από συννεφάκι
μαύρο από χελιδονάκι.

Σ' ένα μαγαζάκι μπαίνω
και τραγούδι παραγγέλνω
να 'ναι όμορφο, κεφάτο
και με χρώματα γεμάτο.

Παυλίνα Παμπούδη

Σάρωσε και ένωσε.

Κυριακή, ελεύθερος χρόνος

Κυριακή, 18 Μαρτίου

Αγαπητό μου ημερολόγιο,

πέρασα μια υπέροχη εβδομάδα! Θες να μάθεις τι έγινε;

Τη Δευτέρα ο Τζανής μάς έμαθε να παίζουμε παντομίμα με το τραγούδι της νεραντζούλας. Η Φένια κρατούσε το σκαλιστήρι κι έκανε πως σκαλίζει. Αμέσως κατάλαβε η Λορέν πως ήταν η Δευτέρα.

Την Τρίτη έβρεχε. Μείναμε στο διάλειμμα μέσα στην τάξη και παίξαμε μπερλίνα. Το παιχνίδι αυτό μας το έμαθε ο Πάνος. Ήταν πολύ διασκεδαστικό!

Την επόμενη μέρα, την Τετάρτη, ο ήλιος έλαμπε. Πήγαμε όλοι μαζί στο πάρκο και παίξαμε κρυφτό. Τα φύλαγε ο Πάνος και ξελευτερία έκανα εγώ.

Η πιο αστεία ημέρα ήταν η Πέμπτη. Διαβάσαμε μια ξεκαρδιστική ιστορία για το θαλασσινό ποδόσφαιρο.

Όσπου ήρθε η Παρασκευή, η ημέρα της εκδρομής! Φτιάξαμε χάρτινες βαρκούλες και ρίξαμε βότσαλα στη θάλασσα.

Το Σάββατο μάθαμε για τα χρώματα μέσα από την ιστορία της γιαγιάς Γιάννας. Μετά, με τα πινέλα της Μελίνας φτιάξαμε κι εμείς τα δικά μας χρώματα.

Σε αφήνω τώρα γιατί περιμένω τον Βασίλη να παίξουμε! Η Κυριακή είναι η μόνη ημέρα που έχουμε ελεύθερο χρόνο.

Κυριακή

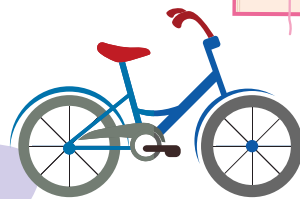
ημερολόγιο

Αντιστοίχισε κάθε μέρα με το παιχνίδι των ηρώων.

Συμπλήρωσε τις προτάσεις
με το καθημερινό σου πρόγραμμα.

Το δικό μου ημερολόγιο

Τη Δευτέρα

Την Τρίτη

Την Τετάρτη

Την Πέμπτη

Την Παρασκευή

Το Σάββατο

Την Κυριακή

Σάρωσε και παίξε το παιχνίδι των ερωτήσεων.

Α. Η χύτρα που κελαηδούσε ιστορίες

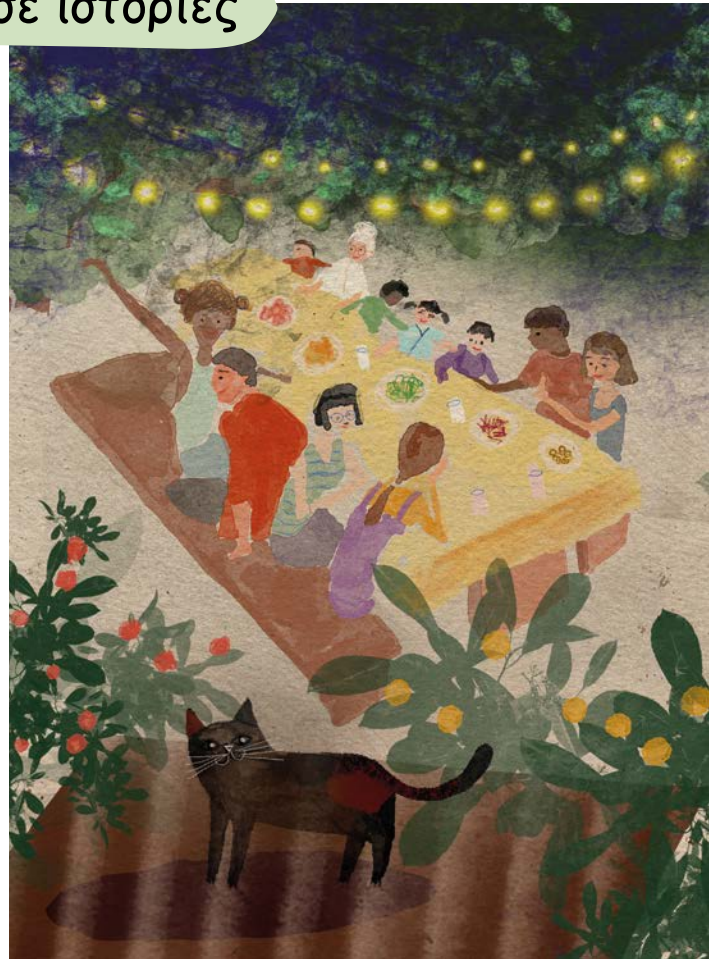
Τα καλοκαίρια φεύγουμε από το διαμέρισμα και πάμε σ' ένα μεγάλο σπίτι στην εξοχή. Εκεί μένουμε μαζί με τα ξαδέλφια μας και τις μαμάδες και τους μπαμπάδες μας.

Και τα μοιραζόμαστε όλα. Την αυλή, τα παιχνίδια, τα βιβλία, τις ιστορίες και τις Κυριακές. Τότε τρώμε όλοι μαζί στο μεγάλο τραπέζι της αυλής ένα φαγητό που το λένε κελαηδί. Μικροί και μεγάλοι.

Κι όταν τα πιάτα αδειάζουν, τότε αρχίζουν οι ιστορίες. Άλλες φορές γελαστερές κι άλλες στεναχωρικές.

Από το πρωί οι μαμάδες μας μαγειρεύουν όλες μαζί. Στην κουζίνα, η μία πλένει τις ντομάτες και τις πιπεριές, η άλλη κόβει τα κρεμμύδια, η άλλη το κρέας ετοιμάζει.

Αρχηγός στην κουζίνα η γιαγιά η Βικτωρία. Αυτή ξέρει καλύτερα τη συνταγή. Τίποτα δεν μπαίνει στη χύτρα αν δε ρωτήσουν τη γιαγιά Βικτωρία.

Τι σημαίνει
χύτρα;

- α) Μεγάλη, βαθιά κατσαρόλα.
- β) Μεταλλικό σουρωτήρι.

«Τόσες πιπεριές;», «Τόσες ντομάτες;», «Τόσα κρεμμύδια;»,
«Είναι έτοιμο το κρέας;»

– Γιαγιά, γιατί κάθε Κυριακή τρώμε κελαηδί;

– Γιατί τις Κυριακές καθόμαστε όλοι γύρω από το τραπέζι.

Κι όσο πιο πολλές ιστορίες κελαηδήσουμε, τόσο πιο πολύ,
μικρή μου, θα γλεντήσουμε. Γιατί όποιος το τρώει,
κελαηδεί!

Μαρία Παπαγιάννη, *Η χύτρα που κελαηδούσε ιστορίες*, Πατάκης, 2020

1. Απάντησε στις ερωτήσεις.

α) Πού περνάει τα καλοκαίρια το παιδί της ιστορίας;

β) Τι μοιράζεται το παιδί με τους συγγενείς του;

γ) Τι είναι το «κελαηδί»;

2. Ένωσε όσα ταιριάζουν.

Τρώμε όλοι μαζί ■

■ τότε αρχίζουν
οι ιστορίες.

Όταν τα πιάτα ■
αδειάζουν,

■ μαγειρεύουν όλες
μαζί.

Από το πρωί ■
οι μαμάδες μας

■ στο μεγάλο τραπέζι
της αυλής.

3. Βάλε ✓ στο σωστό κουτάκι.

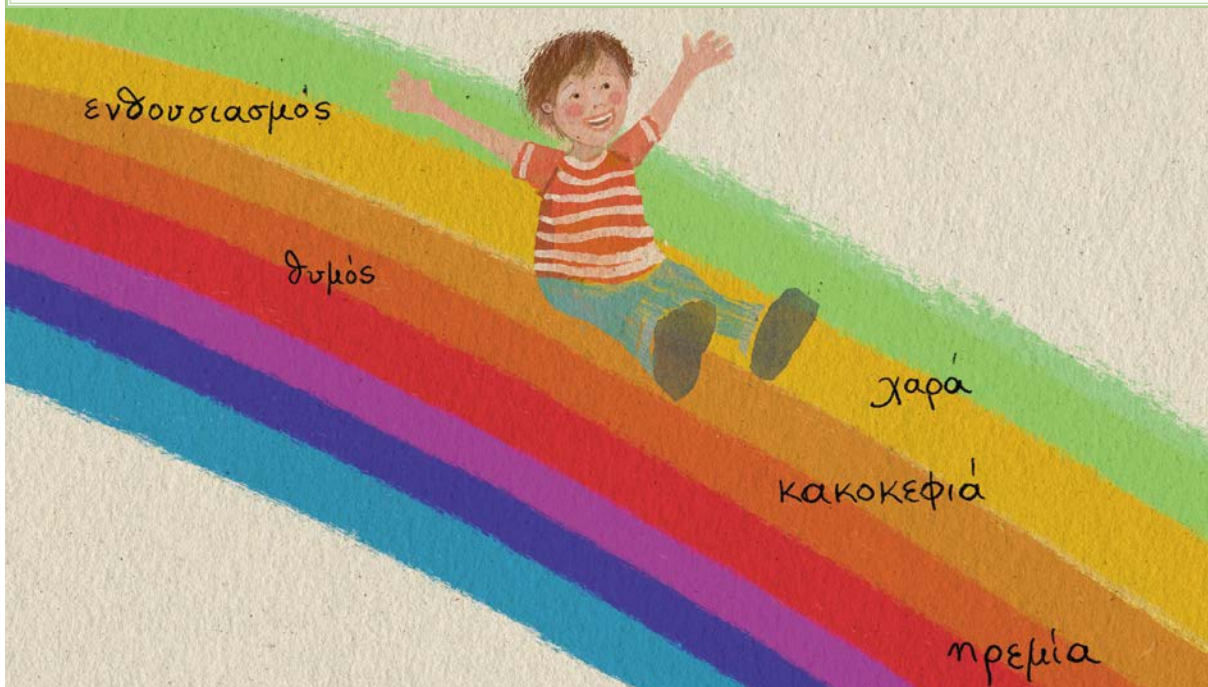
	Σ	Λ
Κάθε Κυριακή πρωί οι μπαμπάδες μαγειρεύουν όλοι μαζί.		
Η γιαγιά Βικτωρία είναι η αρχηγός της κουζίνας.		
Τις Κυριακές κάθονται όλοι γύρω από το τζάκι.		
Τίποτα δεν μπαίνει στη χύτρα αν δε ρωτήσουν τη γιαγιά Βικτωρία.		

4. Σάρωσε και βρες.

5. Τι αισθάνεσαι όταν ακούς μια «γελαστερή ιστορία»;

Η καρδιά μας είναι γεμάτη με **συναισθήματα** που μοιάζουν με ένα κύμα. Μερικές φορές μάς ανεβάζει ψηλά, ενώ άλλες μάς πετάει άτσαλα στην όχθη!

Όταν μας κυριεύει ο **φόβος**, νιώθουμε ότι αυτό το κύμα θα μας καταπιεί. Δεν πρέπει να χάνουμε το κουράγιο μας.

Κολυμπώντας με **γενναιότητα** θα βγούμε στην ακτή!

Stephanie Stansbie - Eliza Paganelli, *Μερικές φορές, ένα βιβλίο γεμάτο συναισθήματα*, Τζιαμπήρης-Πυραμίδα, 2020

6. Σάρωσε για να ακούσεις την ιστορία της θείας Ελένης.

- α) Γιατί ένιωσαν έκπληξη ο Αντώνης και ο Μιχάλης;
- β) Τι δουλειά έκανε η θεία Ελένη στο Σίδνεϊ;
- γ) Τα παιδιά ανυπομονούσαν να γνωρίσουν τη θεία Ελένη; Πώς το κατάλαβες;

---

7. Σάρωσε και διάβασε το κείμενο «Ο μπαμπάς, ο παππούς μου κι εγώ».

Β. Ο μεγάλος μου αδελφός

Αν έχεις έναν μεγάλο αδελφό, το πιθανότερο είναι να σου κάνει τον έξυπνο. Να σου λέει, δηλαδή, συνέχεια: «Μην το κάνεις έτσι», ή «Δεν ξέρεις εσύ», ή «Θα σου δείξω εγώ», ή «Άσ' το σε εμένα».

Αν έχεις έναν μεγάλο αδελφό, το πιθανότερο είναι να σου **επιβάλλει**

πράγματα. Να μπαίνετε, δηλαδή, στον **πύραυλο** και ενώ είστε έτοιμοι να εκτοξευτείτε

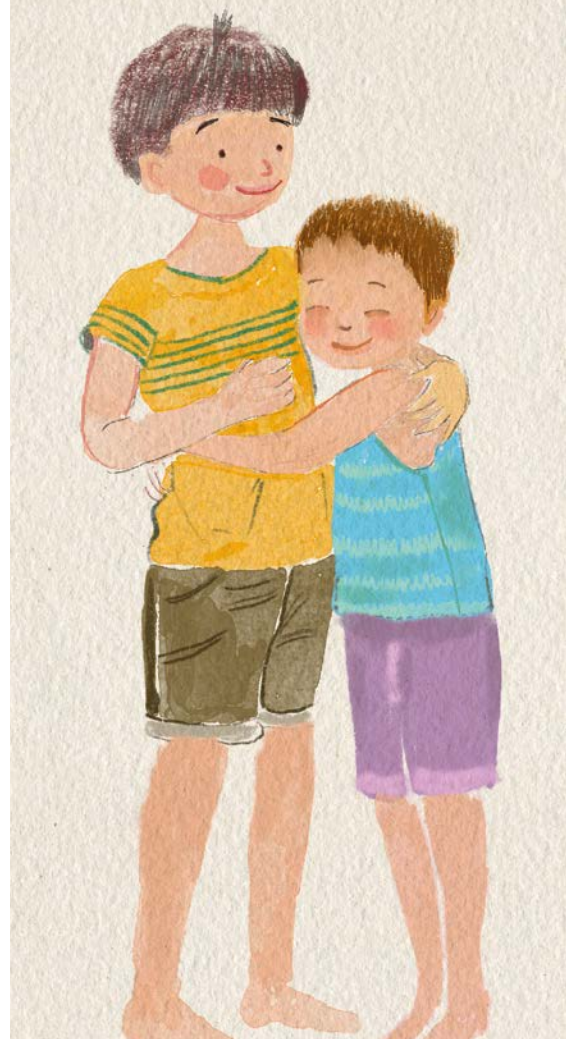
στη Σελήνη, αυτός στα ξαφνικά να λέει: «Θα πάμε στον Άρη τελικά».

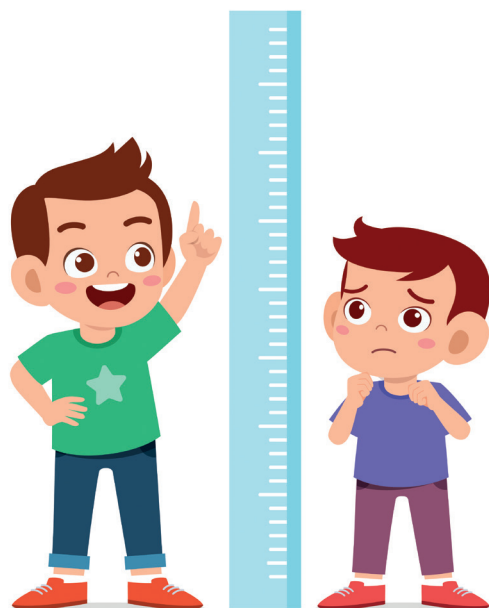
Αν έχεις έναν μεγάλο αδελφό, το πιθανότερο είναι να μη σε θέλει μαζί του. Οι γονείς θα του δείχνουν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη... Κι αυτό είναι άδικο.

Αν έχεις έναν μεγάλο αδελφό, μπορεί, ένα απόγευμα που θα είστε στο πάρκο της γειτονιάς, να μη σε αφήσει να πάρεις το πατίνι του. Κι εσύ να τον παρακαλές έστω και για μια μικρή βόλτα, αλλά αυτός να επιμένει.

Τι σημαίνει επιβάλλω;

- α) Θέλω να γίνεται το δικό μου.
- β) Θέλω να σου προτείνω.

Και τότε εσύ, με το δίκιο σου, να **θυμώσεις**, να τρέξεις πέρα, πίσω από τις πικροδάφνες για να μη σε βλέπει, κι εκεί με κατεβασμένα μούτρα να σκέφτεσαι πως είναι καλύτερα να μην έχεις έναν μεγάλο αδελφό. Γιατί αυτό είναι σκέτη ταλαιπωρία.

Κι ύστερα ο μεγάλος σου αδελφός να ανοίγει τη μεγάλη του αγκαλιά και εσύ να τρέχεις με όλη σου τη δύναμη να χωθείς μέσα. Αλλά και όσες φορές είχε τύχει να ξυπνήσεις τρομαγμένος από κάποιο κακό όνειρο, ο μεγάλος σου αδελφός ήταν αυτός που σε καθησύχαζε.

Ξέρεις λοιπόν, σίγουρα, ότι τον αγαπάς πολύ, όπως σε αγαπάει πολύ κι εκείνος.

Τσίτας Μάκης, Ο μεγάλος αδελφός, εκδόσεις Ψυχογιός, 2015

1. Απάντησε στις ερωτήσεις.

- α)** Τι λέει ο μεγάλος αδελφός όταν κάνει τον έξυπνο;
- β)** Τι έκανε το παιδί όταν ο αδελφός του δεν του έδωσε το πατίνι;
- γ)** Τι κάνει το παιδί όταν ο αδελφός του ανοίγει τη μεγάλη του αγκαλιά;

2. Κύκλωσε το σωστό.

- Όταν οι γονείς δείχνουν εμπιστοσύνη στον μεγάλο αδελφό, τότε το παιδί αισθάνεται:
α) αδικία   **β)** υπερηφάνεια   **γ)** ενθουσιασμό
- Όταν ο μεγάλος αδελφός δεν του δίνει το πατίνι να κάνει βόλτα στο πάρκο, αισθάνεται:
α) ηρεμία   **β)** φόβο   **γ)** θυμό
- Πώς αισθάνεται το παιδί όταν τον καθησυχάζει ο αδελφός του έπειτα από ένα κακό όνειρο;
α) μοναξιά   **β)** ανακούφιση   **γ)** απογοήτευση

3. Συμπλήρωσε τι μπορεί να συμβαίνει αν έχεις έναν μεγάλο αδελφό.

- α)** Αν έχεις έναν μεγάλο αδελφό,
-

- β)** Αν έχεις έναν μεγάλο αδελφό,
-

- γ)** Αν έχεις έναν μεγάλο αδελφό,
-

Αγάπη μου αδελφική

Αγάπη μου αδελφική σε μια σφεντόνα χαραγμένη,
 μια αγκαλιά παντοτινή σε σκανδαλιά περίτεχνα κρυμμένη.
 Παιδιά που παίζουνε μαζί, ξύλινες φτιάχνουνε τραμπάλες.

Κούνιες κρεμάνε από σχοινί, ματώνουν
 τα γόνατα απ' τις μπάλες.

Αγάπη μου αδελφική, αγόρια ατίθασα
 να παίζουν στη βροχή, παλεύοντας να
 κάνουνε μια ακόμα ανοησία.

Στο δάσος το σκάσανε ξανά πριν λήξει
 η τιμωρία.

Γεώργιος Πίστας

4. Απάντησε στις ερωτήσεις.

- α) Για ποιο συναίσθημα μιλά το ποίημα;
- β) Τι παιχνίδια παίζουν τα παιδιά στο ποίημα;
- γ) Για ποιον έγραψε το ποίημα ο ποιητής;

5. Σάρωσε και διάβασε το κείμενο «Η αγαπημένη μου αδελφούλα».

6. Σάρωσε και πες τι νομίζεις ότι νιώθουν τα πρόσωπα.

Γ. Παιχνίδια με τον παππού!

Αν ήταν ο παππούς εδώ, θα σκάβαμε τον κήπο...

Μπροστά αυτός και πίσω εγώ, θα **παίζαμε** τον κηπουρό!

Βάλε εδώ μια μουσμουλιά...
λίγο πιο κει μια αγκαλιά...

Δώσ' μου την κόκκινη ροδιά και πέντε ρουφηχτά φιλιά!

Πιο κει, μες στο παρτέρι, βάλε το πεφταστέρι!

Και πάμε χέρι-χέρι, ροδόσταμο,¹ κρύο νερό κι ένα

χωνάκι **παγωτό**, να ξαποστάσω μια σταλιά κάτω από την **κληματαριά**.

Αν ήταν ο παππούς εδώ, θα φτιάχναμε χαρταετό...

Κομμάτια γης και ουρανού, κομμένα και ραμμένα!

Αγριελιά για σκελετό, στη μέση έναν σταυραετό και πίσω στην ουρά εγώ, με τον παππού μου οδηγό, όλο και πιο ψηλά πετώ!

1. **ροδόσταμο**: αρωματισμένο νερό με τριαντάφυλλα.

Τι είναι κληματαριά;
α) Αμπέλι.
β) Λεμονιά.

1. Σάρωσε και βρες.

2. Απάντησε στις ερωτήσεις.

- α) Τι παιχνίδια θα έπαιζε το παιδί με τον παππού του αν ήταν μαζί;
- β) Πώς πιστεύεις ότι νιώθει το παιδί όταν παίζει με τον παππού του;
- γ) Τι άλλο πιστεύεις ότι κάνει το παιδί μαζί με τον παππού του;

3. Ένωσε όσα ταιριάζουν.

Αν ήταν ο παππούς
εδώ,

Κομμάτια γης
και ουρανού,

Πιο κει, μες
στο παρτέρι,

βάλε το πεφταστέρι.

θα σκάβαμε τον κήπο.

κομμένα και ραμμένα!

4. Βάλε ✓ στο σωστό κουτάκι.

	Σ	Λ
Δώσ' μου την κόκκινη ροδιά και πέντε ρουφηχτά φιλιά!		
Αν ήταν ο παππούς εδώ, θα ποτίζαμε τον κήπο.		
Και πίσω στην ουρά εγώ, με τον παππού μου οδηγό.		
Βάλε εδώ μια μανταρινιά... λίγο πιο κει μια αγκαλιά...		

5. Συμπλήρωσε τον πίνακα.

Με ποιον/ποια παίζω;	Τι παιχνίδια παίζω;	Πώς νιώθω;

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ
1 Οκτωβρίου 2022

Μεγαλώνοντας μαζί!

Μας χάρισαν ζωή.
Τους χαρίζουμε
σεβασμό και
φροντίδα.

© www.hc-crete.gr

6. Η διπλανή εικόνα είναι:

- α) πίνακας ζωγραφικής
- β) αφίσα

7. Σε ποια πρόσωπα
ανήκουν τα χέρια;

- α) Σε έναν ηλικιωμένο και σε έναν νέο άνθρωπο.
- β) Σε δύο μικρά παιδιά.

8. Παρατήρησε την αφίσα και συμπλήρωσε τις λέξεις που λείπουν.

α) ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ _____

β) Μας _____ ζωή.

γ) Τους χαρίζουμε _____ και _____.

9. Γράψε τι θα ήθελες να κάνεις με τον παππού ή με τη γιαγιά σου.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. Σάρωσε και διάβασε το κείμενο «Μια ξεχωριστή Κυριακή».

11. Σάρωσε και βάλε σε σειρά.

Δ. Οι φίλοι

– Να έχουμε καλούς φίλους, λέει ο μπαμπάς, είναι από τα πιο όμορφα πράγματα στη ζωή!

Κι ο Μάκης, που έχει πολλούς και καλούς φίλους, συμφωνεί.

Όμως, υπάρχουν φορές που δυστυχώς τα πράγματα δεν είναι τόσο ρόδινα. Σήμερα, ας πούμε, ο Μάκης είναι

στενοχωρημένος. Και θυμωμένος. Γιατί; Επειδή μάλωσε με τους φίλους του. Του 'βαλαν τις φωνές, τους φώναξε κι αυτός, στο τέλος τούς είπε: «Παρατήστε με επιτέλους». Κι έφυγε θυμωμένος. Τόσο που δε θέλει πια να τους ξαναδεί ποτέ!

Τι σημαίνει η φράση «τα πράγματα δεν είναι τόσο ρόδινα»;

- α) Τα πράγματα πηγαίνουν καλά.
- β) Τα πράγματα δεν πηγαίνουν καλά.

Την άλλη μέρα, στο σχολείο, ήταν ακόμα θυμωμένος. Κανένας από τους φίλους του δεν του μίλησε. Δεν του έριξαν ούτε ματιά!

Οι φίλοι

01

Σου δίνουν με ευχαρίστηση:

- τη μισή τους τυρόπιτα.
- το ένα από τα δύο στιλό τους.

02

Μοιράζονται μαζί σου:

- τα μυστικά τους.
- κάτι που τους φοβίζει.

03

Χαίρονται όταν είσαι χαρούμενος επειδή:

- πήρες άριστα στο μάθημα!
- απέκτησες καινούργιο ποδήλατο!

04

Περιμένουν με ανυπομονησία:

- να μιλήσετε στο τηλέφωνο.
- να έρθεις στο σπίτι τους για να παίξετε.

Έτσι, όταν σχόλασε, έφυγε για πρώτη φορά μόνος. Κάποια στιγμή, τους είδε να πλησιάζουν. Του φάνηκαν σοβαροί και αγέλαστοι. Σίγουρα κι αυτοί ήταν θυμωμένοι ακόμα. Κουβέντιαζαν. Ήταν βέβαιος ότι μιλούσαν γι' αυτόν.

«Μπορεί να μη μου μιλήσουν καθόλου», είπε από μέσα του. «Μπορεί και να μου βάλουν τις φωνές. Αλλά αν γίνει κάτι τέτοιο, τότε κι εγώ θα τους δείξω!»

Περίμενε, αλλά δεν έγινε τίποτε από αυτά. Αντίθετα, εκείνοι τον πλησίασαν και του είπαν:

- Γεια.
- Γεια, απάντησε αυτός.
- Ε... λοιπόν... συνέχισαν κάπως μαζεμένοι, λέμε να πάμε στο πάρκο για μπάλα. Έρχεσαι;
- Καλά...
- Δηλαδή... τσορ-τσοπ;!
- Τσορ-τσοπ! Απάντησε χαρούμενος ο Μάκης.

Μάκης Τσίτας, *Οι φίλοι*, Ψυχογιός, 2006

Οι φίλοι

05

Σε βοηθάνε:

- να ετοιμάσεις το πάρτι σου.
- να βάλεις τάξη στο δωμάτιό σου.
- να φας το φαγητό που δε σου αρέσει.

06

Σχεδιάζουν μαζί σου διάφορα χρήσιμα πράγματα, όπως:

- την κατασκευή ενός τάνκερ.
- την εξερεύνηση της ζούγκλας του Αμαζονίου.
- την παρασκευή της μεγαλύτερης τούρτας του κόσμου.

2. Απάντησε στις ερωτήσεις.

- α) Τι λέει ο μπαμπάς στον Μάκη;
- β) Τι μοιράζεται ο Μάκης με τους φίλους του;
- γ) Γιατί στενοχωρήθηκε σήμερα ο Μάκης;

3. Κύκλωσε το σωστό.

- Ο Μάκης έφυγε για πρώτη φορά μόνος, επειδή:
  - α) Δεν ήρθε ο παππούς να τον πάρει.
  - β) Ήταν άρρωστος ο καλύτερός του φίλος.
  - γ) Μάλωσε με τους φίλους του.
- Γιατί πίστευε ο Μάκης ότι δε θα του μιλούσαν οι φίλοι του;
  - α) Γιατί δε θα μοιραζόταν μαζί τους τα μυστικά του.
  - β) Γιατί θα ήταν ακόμα θυμωμένοι μαζί του.
  - γ) Γιατί δε θα τον ήθελαν για φίλο πια.
- Γιατί στο τέλος ο Μάκης ήταν χαρούμενος;
  - α) Επειδή συμφιλιώθηκε με τους φίλους του.
  - β) Επειδή δε θα πήγαινε στο γήπεδο για μπάλα.
  - γ) Επειδή συμφωνεί με τον μπαμπά του πως οι φίλοι είναι σημαντικοί.

4. Συμπλήρωσε τις λέξεις που λείπουν.

- α) Όταν ο Μάκης σκέφτεται πως έχει πολλούς φίλους, νιώθει _____.
- β) Όταν ο Μάκης μαλώνει με τους φίλους του, νιώθει _____.
- γ) Όταν ο Μάκης τα ξαναβρίσκει με τους φίλους του, νιώθει _____.

5. Γίνετε ηθοποιοί και παρουσιάστε στην τάξη σας: **Μια ομάδα φίλων τσακώνεται και στο τέλος τα ξαναβρίσκουν.** Στη συνέχεια ένας από εσάς αφηγείται το γεγονός στην τάξη.

6. Κατασκευάστε έναν τροχό από χαρτόνι. Έπειτα γράψτε επάνω του όλα τα ονόματα των μαθητών και μαθητριών της τάξης σας. Τα ζευγάρια που θα δημιουργηθούν κάνουν μια δραστηριότητα που επιθυμούν (π.χ. δημιουργία κοινής ζωγραφιάς, τακτοποιούν τη βιβλιοθήκη, λένε ένα τραγούδι μαζί κ.ά.).

7. Σάρωσε και διάβασε το κείμενο «Εγώ τα ξέρω όλα για τη δασκάλα μου».

8. Σάρωσε και επέλεξε κάθε φορά πώς θα δείξεις το συναίσθημά σου.

Α. Η φιλία

«Ο Τρεχαλητής και η Τίποτα»

Το αγόρι είναι ο Τρεχαλητής. Στα όνειρά του τρέχει στο λιβάδι **ξένοιαστος**, ανεβαίνει στη ρόδα του λούνα παρκ, τρέχει με το **γυαλιστερό** ποδήλατο στο λιβάδι και γελάει ξανά και ξανά...

Και μετά ξυπνάει και δεν είναι πια Τρεχαλητής.

Οι μεγάλες ρόδες είναι τα πόδια του.

Πώς αλλιώς
λέμε το
ξένοιαστος;

- α) Ανέμελος,
χωρίς άγχος.
- β) Ανήσυχος.

Το κορίτσι είναι η Τίποτα. Στα όνειρά της γράφει στον πίνακα με τα ωραιότερα γράμματα, δεν κλαίει ποτέ και η τσάντα της είναι σαν παραγεμισμένη κότα γεμάτη με μολύβια, χαρτιά, γλυκά και καραμέλες.

Και μετά ξυπνάει και όλοι τη φωνάζουν Τίποτα.

Γιατί όταν της μιλάει ο δάσκαλος δεν απαντάει τίποτα, γιατί στην τσάντα της δεν έχει τίποτα, γιατί όταν τη ρωτάνε γιατί κλαίει απαντάει ΤΙΠΟΤΑ.

Η Τίποτα συμπαθεί πολύ τον Τρεχαλητή. Δεν τον ξέρει με αυτό το όνομα. Μέσα της τον φωνάζει «το αγόρι με τις ρόδες». Ξέρει ότι θα ήθελε όσο τίποτα να τον πλησιάσει. Κι ακόμα πιο πολύ να σπρώξει μαζί του τις ρόδες.

Και να βγούνε έξω από την τάξη, στον ήλιο, στη βροχή και στον αέρα.

Και μια μέρα μια ιδέα: «Θέλεις να πάμε έξω, στην αυλή;». Δεν έχει σημασία ποιος τη σκέφτηκε. Γιατί **στριφογύριζε** στο μυαλό και των δυο από καιρό. «Μα έχω τις ρόδες μου», λέει ο Τρεχαλητής. «Μα κανείς δε με πλησιάζει», λέει η Τίποτα. Και μετά κοιτιούνται.

Και στα μάτια τους υπάρχει μία μυστική συμφωνία. Ότι ποτέ πια δε θα είναι μόνοι. Ότι από εδώ και μπρος θα είναι δύο «Τ» ενωμένα.

Ότι ο Τρεχαλητής και η Τίποτα θα είναι για τους άλλους δύο παιδιά σαν όλα τα άλλα.

Κατερίνα Παπαγαρυφάλλου, *Ο Τρεχαλητής και η Τίποτα*, Μεταίχμιο, 2018

1. Απάντησε στις ερωτήσεις.

- α) Ποιοι είναι οι ήρωες της ιστορίας;
- β) Τι βλέπει στα όνειρά του ο Τρεχαλητής;
- γ) Γιατί η «Τίποτα» μέσα της φωνάζει τον συμμαθητή της «το αγόρι με τις ρόδες»;

2. Βάλε ✓ στο σωστό κουτάκι.

	Σ	Λ
Ο Τρεχαλητής στα όνειρά του τρέχει στην αμμουδιά.		
Ο Τρεχαλητής θέλει να ανέβει στη ρόδα του λούνα παρκ.		
Στα όνειρά της, η Τίποτα δεν κλαίει ποτέ.		
Όταν μιλάει ο δάσκαλος στην Τίποτα, εκείνη παραμένει σιωπηλή.		
Μόνο ο Τρεχαλητής σκέφτηκε την ιδέα να βγουν έξω στην αυλή.		

3. Σάρωσε και βρες.

4. Ένωσε όσα ταιριάζουν.

Η τσάντα της είναι	■	■	με το γυαλιστερό ποδήλατο στο λιβάδι.
Οι μεγάλες ρόδες	■	■	να πλησιάσει τον Τρεχαλητή.
Ο Τρεχαλητής τρέχει	■	■	σαν παραγεμισμένη κότα γεμάτη με μολύβια, χαρτιά, γλυκά και καραμέλες.
Στα μάτια τους υπάρχει	■	■	είναι τα πόδια του Τρεχαλητή.
Η Τίποτα ήθελε όσο τίποτα	■	■	μια μυστική συμφωνία.

5. Γράψε ποια ήταν η μυστική συμφωνία των παιδιών.

.....

.....

.....

.....

.....

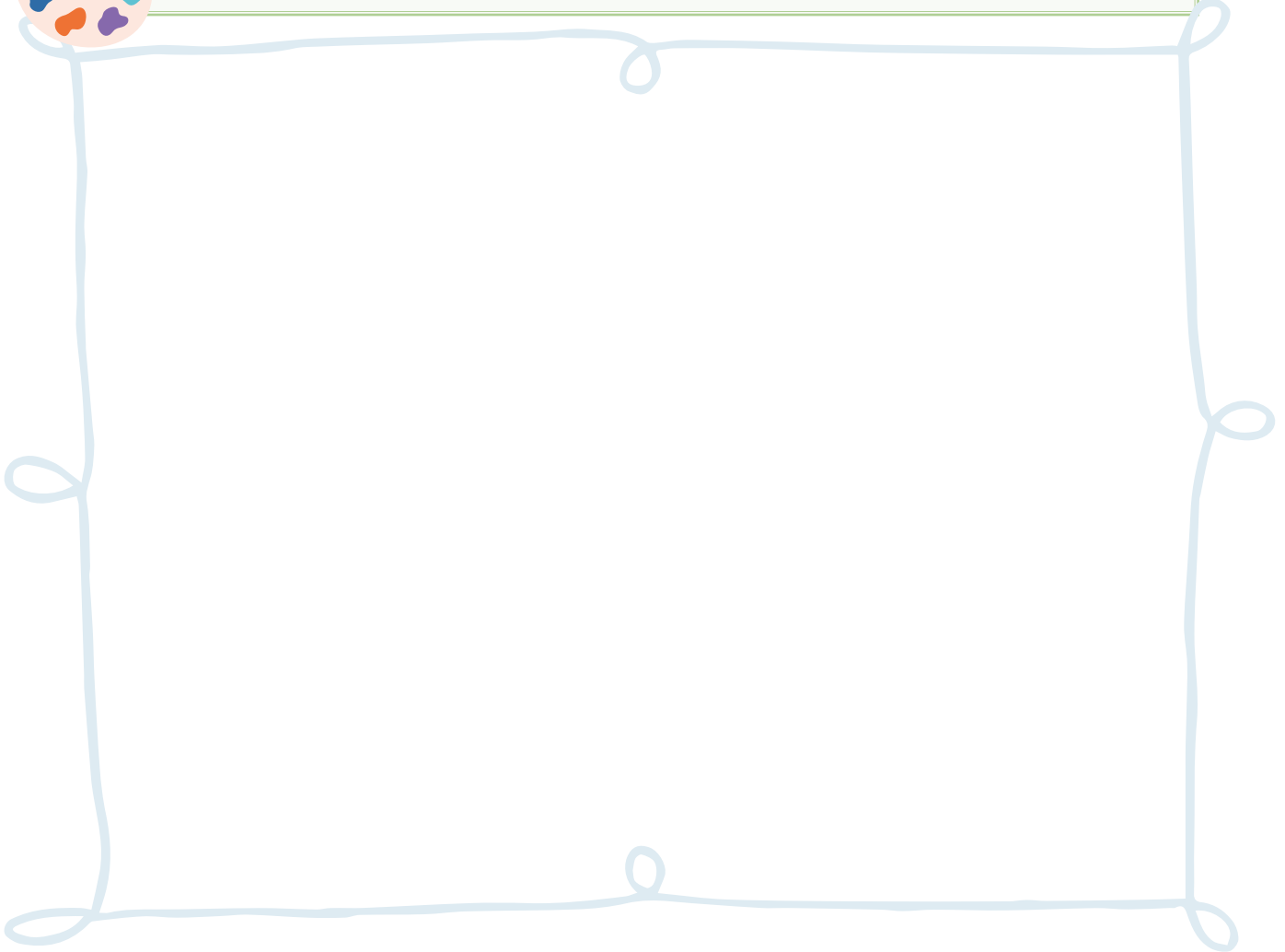
.....

.....

.....

6. Ζωγράφισε την Τίποτα και τον Τρεχαλητή σαν δύο «Τ» ενωμένα.

7. Είσαι ο Τρεχαλητής και λες στον διπλανό ή στη διπλανή σου τα όνειρά σου. Είσαι η Τίποτα και λες στον διπλανό ή στη διπλανή σου τι βλέπεις στα όνειρά σου.

8. Σάρωσε και διάβασε το κείμενο «Τι τρέχει με τον Μπαντού».

B. Βιβλία

Χαριστική βιβλιοθήκη

Ένα Σάββατο ο Σοφοκλής πήγε με τον μπαμπά του πρώτη φορά στη δανειστική βιβλιοθήκη. Αφού κατέβασε όλα τα ράφια και διάβασε προσεκτικά τις περιλήψεις των βιβλίων, διάλεξε ένα μικρό.

– Αυτό! Είπε με σιγουριά στη **βιβλιοθηκάριο**.

Βιβλιοθηκάριος:

είναι ο ή η υπεύθυνος/η της βιβλιοθήκης.

– Καλό διάβασμα, είπε εκείνη, και μην ξεχάσεις πως, μόλις το διαβάσεις, θα πρέπει να μας το επιστρέψεις!

Στο πίσω κάθισμα του αυτοκινήτου και πριν ακόμα φτάσουν στο σπίτι, διάβασε την πρώτη ιστορία... κι έγινε αμέσως φίλος με τον **πρωταγωνιστή** της, έναν πανέξυπνο αρκούδο!

Όταν έφτασαν, κλείστηκε στο δωμάτιό του και συνέχισε να διαβάζει. Κι έκανε κι άλλους πολλούς φίλους: έναν ακροβάτη με ξύλινο πόδι... μια καμηλοπάρδαλη που μιλάει... έναν ροζ εξωγήινο... κι ένα τέρας που ήταν καλό, αλλά κανείς δεν το πίστευε...

Το βιβλίο που έχει διαλέξει τότε του έλεγε όλα όσα εκείνο ήξερε... και τότε του έκρυβε μυστήρια και μυστικά και τον έβαζε να τα ανακαλύψει μόνος του... κάποιες ιστορίες ήταν τόσο αστείες, που τα γέλια γέμισαν το δωμάτιο. Διαβάζοντας, έμαθε πολλές καινούργιες λέξεις! Λέξεις μικρές, αλλά και λέξεις σιδηρόδρομους. Τις πιο δύσκολες τις κράτησε για να τις λέει και να κάνει εντύπωση!

Μια από τις ιστορίες του βιβλίου ήταν τόσο μα τόσο φανταστική, που ξύπνησε και τη δική του φαντασία! Και με τη φαντασία του ο Σοφοκλής έφτιαξε: έναν πυραυλοελέφαντα, ένα σάντουιτς ρομπότ, ένα θρανίο τραμπάλα... έναν πολύχρωμο δράκο... και μια ασύρματη πατάτα. [...]

Όταν διάβασε και την τελευταία ιστορία από την τελευταία σελίδα του βιβλίου, ξεπήδησαν μια μεγάαααααλη χαρά, αλλά και μια μικρή λύπη... που το βιβλίο τελείωσε και τώρα θα έπρεπε να το επιστρέψουν...

– Μαμά, πρέπει να το επιστρέψω όλο; Δεν μπορώ να κρατήσω κάτι; Έστω την αγαπημένη μου σελίδα;

– Όχι βέβαια! Πρέπει να το επιστρέψεις όλο!

– Όλο όλο;

– Ο – ΛΟ!

Κι έτσι ο Σοφοκλής με τον μπαμπά του ξεκίνησαν για τη δανειστική βιβλιοθήκη για να επιστρέψουν το βιβλίο. Η βιβλιοθηκάριος όμως... ζήτησε μόνο το βιβλίο.

– Τους φίλους, τις γνώσεις, τα ταξίδια, τα σπαθιά, τις τραμπάλες, τη χαρά, τις λέξεις... ρώτησε ο Σοφοκλής, δεν τα θέλετε πίσω;

– Όχι, είπε η βιβλιοθηκάριος, αυτά τώρα είναι δικά σου...

– Μου τα χαρίζετε δηλαδή; Όλα;

– Ό – λα!

– Μα τότε δεν είστε **δανειστική** βιβλιοθήκη... είπε ο Σοφοκλής... Είστε χαριστική βιβλιοθήκη!

Αντώνης Παπαθεοδούλου - Δικαίος Χατζηπλής,
Χαριστική Βιβλιοθήκη, Πατάκης, 2019

1. Απάντησε στις ερωτήσεις.

α) Πού πήγε ο Σοφοκλής με τον μπαμπά του;

β) Ποιους άλλους φίλους βρήκε μέσα στο βιβλίο;

γ) Τι ένιωσε ο Σοφοκλής μόλις διάβασε και την τελευταία ιστορία;

2. Βάλε ✓ στο σωστό κουτάκι.

	Σ	Λ
Η πρώτη ιστορία που διάβασε είχε πρωταγωνιστή έναν αρκούδο.		
Όταν έφτασαν, κλείστηκε στη σοφίτα και συνέχισε να διαβάζει.		
Διαβάζοντας έμαθε πολλές καινούργιες λέξεις.		
Η βιβλιοθήκη είναι κλειστή το Σάββατο.		

3. Ένωσε όσα ταιριάζουν.

Κατέβασε όλα τα ράφια	■	■	και διάβασε την πρώτη ιστορία.
Τις πιο δύσκολες τις κράτησε	■	■	γέμισαν με γέλια το δωμάτιο.
Ο Σοφοκλής δεν κρατιόταν	■	■	και διάβασε προσεκτικά τις περιλήψεις των βιβλίων.
Οι αστείες ιστορίες	■	■	για να τις λέει και να κάνει εντύπωση!

4. Τι έφτιαξε με τη φαντασία του ο Σοφοκλής;

.....

.....

.....

5. Ζωγράφισε τι φαντάστηκε ο Σοφοκλής.

«Μια διαφορετική βιβλιοθήκη»

Πηγή: Δήμος Κιμώλου - υπαίθριες δανειστικές βιβλιοθήκες

6. Παρατήρησε την εικόνα και απάντησε στις ερωτήσεις.

- α) Πού βρίσκεται η παραπάνω βιβλιοθήκη;
- β) Από τι είναι φτιαγμένη;
- γ) Πώς πιστεύεις ότι μπορεί να λειτουργεί;

7. Σάρωσε και διάβασε το κείμενο «Το λιοντάρι της βιβλιοθήκης».

8. Σάρωσε και ένωσε κάθε λέξη με τη σωστή περιγραφή.

Γ. Προστατεύουμε τον πλανήτη

Παιδιά σε δράση!
Η ώρα να σώσουμε τη Γη έχει φτάσει

Τα παιδιά δάνεισαν τη Γη στους μεγάλους και στην αρχή όλα πήγαν καλά. Οι μεγάλοι με χαρά ανέλαβαν να φροντίζουν τον πλανήτη και να διαχειρίζονται τον πλούτο του. Γρήγορα όμως ξέχασαν ότι είναι διαχειριστές και νόμιζαν ότι είναι **ιδιοκτήτες**. Ξέχασαν ακόμα ότι τη Γη τούς την είχαν εμπιστευτεί δανεική τα παιδιά. Και τα προβλήματα άρχισαν...

Δεν πέρασε πολύς καιρός κι ο πλανήτης ήταν βαριά άρρωστος. Δεν είχε αντέξει όλα αυτά που του έκαναν οι μεγάλοι. Τα παιδιά, όμως, απασχολημένα με το παιχνίδι, δεν το είχαν προσέξει. Μόνο ο πιο μικρός της παρέας το παρατήρησε και φώναξε:

– Δε μου φαίνεται καλά η Γη μας!

Τότε όλα πρόσεξαν τον πλανήτη τους.

– Έχεις δίκιο, και η θερμοκρασία της έχει ανέβει.

Πράγματι, η Γη είχε πυρετό. Η θερμοκρασία της είχε ανέβει δύο βαθμούς και αυτή την αρρώστια στη γλώσσα των πλανητών τη λένε «**κλιματική αλλαγή**». Οι **πάγοι**

Κλιματική αλλαγή: είναι η αλλαγή των καιρικών συνθηκών που επικρατούν στη Γη.

έλιωναν, η στάθμη της θάλασσας ανέβαινε, τα εύφορα λιβάδια μεταμορφώνονταν σε απέραντη έρημο, η ατμόσφαιρα είχε τρύπες! Όλα αυτά ήταν πολύ σοβαρά. Η Γη κινδύνευε να γίνει ολόκληρη θάλασσα και έρημος.

Τα παιδιά σταμάτησαν το παιχνίδι. Ήταν τόσο στενοχωρημένα που ο πλανήτης τους είχε αρρωστήσει... Δεν είχαν όρεξη για τίποτα πια.

- Εμείς φταίμε, που τον δανείσαμε στους μεγάλους.
- «Δανεικό» τους είπαμε ότι τους τον δίνουμε κι αυτοί τον πέρασαν για δικό τους. [...]

– Τι να κάνουμε για να σώσουμε τον πλανήτη μας;
Σκέφτηκαν πολύ για να βρουν πώς θα γιατρέψουν τη Γη.
[...] Ο πιο μικρός της παρέας, όπως τους άκουγε, έβαλε
τα κλάματα.

– Δεν υπάρχει σωτηρία στον πλανήτη μας;

– Σςς! Υπάρχει, αν αλλάξουν οι μεγάλοι τον τρόπο που
της φέρονται.

– Να τον ζητήσουμε πίσω τον πλανήτη μας. Να τον
ζητήσουμε τώρα αμέσως. [...]

– Έχεις δίκιο! Τον ζητάμε αμέσως πίσω. Ώρα να σώσουμε
τη Γη, ώρα να δώσουμε ζωή!

– Η μαμά κι ο μπαμπάς πώς μας ανακουφίζουν όταν μας
παίρνουν αγκαλιά; ρώτησε ένα κορίτσι.

– Με την αγάπη τους!

– Ε, κι εμείς με την αγάπη μας θα κάνουμε τον πλανήτη
καλά. Ελάτε, πάμε.

– Πού;

Μια και δυο ειδοποίησαν όλα τα παιδιά της Γης και
μαζεύτηκαν γύρω γύρω. Έσκυψαν κι έβαλαν το αφτί τους
να ακούσουν την καρδιά της. Της έδωσαν ένα γλυκό φιλί.
Ένωσαν τα χέρια και την πήραν αγκαλιά. Την πιο μεγάλη
αγκαλιά του κόσμου. Της σιγοτραγούδησαν για να την
παρηγορήσουν και να μην πονά από τις πληγές της.

Βαγγέλης Ηλιόπουλος, *Παιδιά σε δράση*, Πατάκης, 2021

1. Διάβασε το κείμενο και απάντησε στις ερωτήσεις.

- α) Τι έγινε όταν οι μεγάλοι ανέλαβαν να φροντίζουν τον πλανήτη και να διαχειρίζονται τον πλούτο του;
- β) Τι συνέβη στη γη με την αρρώστια «κλιματική αλλαγή»;
- γ) Τι έκαναν τα παιδιά για να σώσουν τον πλανήτη;

2. Σάρωσε και βρες τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής.

3. Βάλε ✓ στο σωστό κουτάκι.

	Σ	Λ
Από την αρχή που ανέλαβαν οι μεγάλοι τη φροντίδα της Γης τα πράγματα δεν πήγαιναν καλά.		
Ο πιο μικρός της παρέας κατάλαβε ότι η Γη ήταν άρρωστη.		
Λόγω της κλιματικής αλλαγής, οι πάγοι της Γης έλιωναν και τα λιβάδια μετατρέπονταν σε απέραντη έρημο.		
Όταν τα παιδιά κατάλαβαν ότι η Γη είχε αρρωστήσει, συνέχισαν αμέριμνα το παιχνίδι τους.		

4. Σάρωσε και βάλε στη σειρά τι έκαναν τα παιδιά για να φροντίσουν τη Γη.

5. Σάρωσε και διάβασε το κείμενο «Μια θάλασσα πλαστικά».

Η κυρία Ρύπανση

Με λένε κυρά-Ρύπανση,
γνωστή μικρών μεγάλων
και φίνα την περνώ πολύ
σε κάθε περιβάλλον.

Στα σπίτια μέσα, στις αυλές,
στους δρόμους, στις πλατείες,
κυκλοφορώ μες στα χωριά
και μες στις πολιτείες.

Παίρνω σε κάθε εποχή
τα δροσερά μου μπάνια
σε ποταμούς κι ακρολιμνιές,
σ' ακτές και σε λιμάνια.

Κι αφήνομαι μες στο απαλό
φερούχισμα του αγέρα,
να με πηγαίνει δω κι εκεί
ταξίδι, νύχτα μέρα.

Της μόδας έγινα πολύ
τα τελευταία χρόνια
κι όλοι για μένα συζητούν
σ' αίθουσες και σαλόνια.

Αυτό πολύ με συγκινεί
βεβαίως μα σωπαίνω.
Αυτοί μιλούν, μιλούν, μιλούν
κι εγώ ρυπαί..., ρυπαί...,
ΡΥΠΑΙΝΩ!

Δημήτρης Μανθόπουλος

6. Διάγραψε τις ενέργειες που βάζουν τον πλανήτη μας σε κίνδυνο.

Δ. Επαναληπτική

Ο Τρελαντώνης

Και τώρα κοιτώ τις βάρκες και θυμάμαι... Και νοσταλγώ. Θέλετε να σας διηγηθώ την περιπέτεια με τη βάρκα;

Ο θείος Ζωρζής και η θεία Μαριέτα λείπανε από το σπίτι. Είχα μαλώσει με την Αλεξάνδρα και την Πουλουδιά και η κυρά Ρήνη με κοιτούσε με μισό μάτι. Μάλλον είχα κάνει κάποια σκανταλιά... και μου έλεγε: «Νηστικός θα μείνεις απόψε, Αντώνη. Μόνο σούπα και ξερό ψωμί θα φας».

Τι σημαίνει

σκανταλιά;

α) Αταξία.

β) Εργασία.

Δε θυμάμαι πώς κατάφερα και ξεγλίστηρα από τον κήπο. Τράβηξα από το λιμάνι. Έφτασα εκεί και κοιτούσα τις βάρκες. Από όλες ξεχώρισα μια ολόλευκη με γαλάζια μπορντούρα που την έλεγαν «ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ». Δεν ήταν δύσκολο να τη σύρω με το σχοινί στην άμμο... Μπήκα μέσα και βάλθηκα να κωπηλατώ.

Λίγες στιγμές μετά εμφανίστηκε στην παραλία το γειτονόπουλο, ο Αλέκος, δυο χρόνια μικρότερός μου.

– Τι τσακίζεσαι με τα κουπιά, Αντώνη; ρώτησε. Αφού η βάρκα σου είναι δεμένη.

– Γυμνάζομαι για να γίνω καπετάνιος! του απάντησα.

Δε θυμάμαι πώς έπεισα τον Αλέκο να μπει στη βάρκα. Με

ευκολία έκοψε το σχοινί. Πήραμε ο καθένας μας ένα κουπί και ανοιχτήκαμε... Μα και των δύο τα κουπιά έπεσαν στη θάλασσα. Και ο Αλέκος βάλθηκε να κλαίει. Και εγώ έσπαγα το κεφάλι μου να θυμηθώ τι έκανε ο Σεβάχ ο θαλασσινός σε παρόμοιες περιπτώσεις. Σίγουρα πάντως δεν έκλαιγε.

Και σαν είχε βραδιάσει για τα καλά, φάνηκε από μακριά η ατμάκατος του κύριου Μακρονησιώτη... Και ο κύριος Μακρονησιώτης μάς έσωσε! Ένα παλικάρι που βρισκόταν στην ατμάκατό του μας έριξε ένα σχοινί και δέσαμε τη βάρκα και μας τράβηξε στη στεριά! Στην **προβλήτα** με περίμεναν ο θεός και η θεία. Δε με μάλωσαν. Μόνο ο θεός είπε:

– Γιος του πατέρα σου είσαι εσύ; Άπλωσες το χέρι σου σε ξένο πράγμα; Πήρες ξένη βάρκα;

Ντράπηκα. Και η ντροπή μου ήταν η χειρότερη τιμωρία. Το βράδυ με πλησίασε η Πουλουδιά.

– Σαν βρέθηκες δίχως κουπιά στη θάλασσα, φοβήθηκες;

– Όχι. Έχω διαβάσει και χειρότερα...

Πηνελόπη Δέλτα, *Ο Τρελαντώνης*
(διασκευή ΤζέμηΤασάκου), Μεταίχμιο, 2018

1. Απάντησε στις ερωτήσεις.

α) Πώς λένε το παιδί που διηγείται την ιστορία;

β) Ποια σκανταλιά περιγράφει ο ήρωας της ιστορίας;

2. Κύκλωσε το σωστό.

• Ο θεός Ζωρζής και η θεία Μαριέτα

α) λείπανε από το σπίτι.

β) είχαν μαλώσει την Αλεξάνδρα και την Πουλουδιά.

γ) έσκαβαν στον κήπο.

• Επειδή ο Αντώνης έκανε κάποια σκανταλιά το βράδυ θα έτρωγε

α) παξιμάδια και τυρί.

β) σούπα και ξερό ψωμί.

γ) κουλουράκια με γάλα.

3. Τι θυμάσαι από την περιπέτεια του Τρελαντώνη; Συμπλήρωσε σωστά τα κενά και θα εμφανιστεί το επώνυμο της συγγραφέως.

- α) Το όνομα της βάρκας που μπήκαν τα παιδιά ήταν...
- β) Η κυρά Ρήνη είπε στον Αντώνη ότι θα έτρωγε μόνο σούπα και... ψωμί.
- γ) Το γειτονόπουλο του Αντώνη, λεγόταν...
- δ) Η θεία του Αντώνη λεγόταν...
- ε) Τα κουπιά και των δύο παιδιών έπεσαν στη...

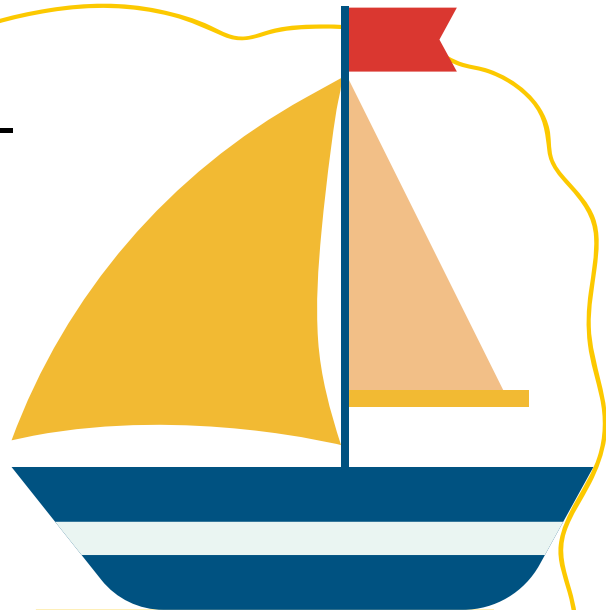
α) _____

β) _____

γ) _____

δ) _____

ε) _____

Το επώνυμό της
είναι:

_____

Τα 10 δικαιώματα του μικρού αναγνώστη

Γιατί το διάβασμα είναι, πάνω από όλα, ευχαρίστηση.

1

Το δικαίωμα να μη διαβάζεις!

2

Το δικαίωμα να ξεφυλλίζεις απλώς ένα βιβλίο!

3

Το δικαίωμα να αφήνεις στη μέση ένα βιβλίο!

4

Το δικαίωμα να διαβάζεις όσες φορές θέλεις το ίδιο βιβλίο!

5

Το δικαίωμα
να διαβάζεις
ό,τι σου αρέσει!

6

Το δικαίωμα
να νιώθεις ο
ήρωας του βιβλίου!

7

Το δικαίωμα
να ψάχνεις
πληροφορίες
στα βιβλία
που
διαβάζεις!

8

Το δικαίωμα
να διαβάζεις
οπουδήποτε!

10

Το δικαίωμα
να απαιτείς ησυχία
όταν διαβάζεις!

9

Το δικαίωμα
να διαβάζεις
δυνατά
χωρίς να ενοχλείς!

Φίλιπ Μπρασέρ, 1001 δραστηριότητες για να αγαπήσω το βιβλίο,
Μεταίχμιο, 1992

Παίξε και κέρδισε το έπαθλο του καλού αναγνώστη.

Αποκριές

Τις Αποκριές θα ντυθώ
και κρυφά θα στολιστώ,
με μπαστούνι και γυαλιά
και με ψεύτικα μαλλιά.

Και στο σπίτι θα με δούνε,
όλοι θα με φοβηθούνε
και θα πούνε: Μα αυτός
μασκαράς είναι σωστός.

Βασίλης Χαρωνίτης

Πηγή: Σχολικές γιορτές για νηπιαγωγεία και δημοτικά,
Κυριοπούλου Βασιλική, Εκδόσεις Ντουντουμής

1. Βρες τις κρυμμένες λέξεις.

Μ	Ν	Α	Ρ	Λ	Ε	Κ	Ι	Ν	Ο	Σ	Ω
Β	Ω	Ψ	Χ	Μ	Α	Σ	Κ	Α	Ρ	Α	Σ
Ζ	Μ	Α	Σ	Κ	Α	Ν	Ω	Τ	Φ	Κ	Θ
Α	Σ	Δ	Φ	Α	Ω	Θ	Ρ	Θ	Ω	Χ	Υ
Ε	Ρ	Τ	Υ	Π	Χ	Μ	Σ	Χ	Ν	Λ	Τ
Ο	Π	Λ	Ν	Ε	Θ	Σ	Τ	Η	Χ	Ω	Ρ
Γ	Φ	Ψ	Δ	Λ	Δ	Ω	Ο	Ω	Θ	Η	Ε
Χ	Α	Ρ	Τ	Ο	Π	Ο	Λ	Ε	Μ	Ο	Σ
Σ	Ψ	Ω	Β	Ζ	Β	Μ	Η	Ε	Ρ	Τ	Κ

ΜΑΣΚΑ

ΚΑΠΕΛΟ

ΣΤΟΛΗ

ΜΑΣΚΑΡΑΣ

ΧΑΡΤΟΠΟΛΕΜΟΣ

ΑΡΛΕΚΙΝΟΣ

Η επέτειος της 25ης Μαρτίου

© www.nationalgallery.gr

Καλύτερα μιας ώρας
ελεύθερη ζωή,
παρά σαράντα χρόνια,
σκλαβιά και φυλακή.

Ρήγας Φεραίος,
Θούριος

Rodriguez Barcaza Ramon
Παιδί με ελληνική φορεσιά,
1868

1. Παρατήρησε τον παραπάνω πίνακα.

- α) Περίγραψε την ενδυμασία του παιδιού.
- β) Τι κρατάει στα χέρια του; Πώς πιστεύεις ότι έπαιζε με αυτό;

2. Σάρωσε για να ακούσεις τον Εθνικό Ύμνο.

Πάσχα

Βάψω τα αβγά με φυσικό τρόπο

Σύμφωνα με το ελληνικό έθιμο, κάθε Μεγάλη Πέμπτη βάφουμε τα πασχαλινά αβγά. Τα παλιά χρόνια το βάψιμο γινόταν με φυσικά υλικά, που βρίσκονταν σε κάθε κουζίνα.

Με παντζάρια

Υλικά: παντζάρια • ξίδι λευκό • 1 κουταλιά αλάτι • λίγο ελαιόλαδο

Εκτέλεση: Ξεφλουδίζουμε τα παντζάρια, τα βάζουμε σε μια κατσαρόλα με το ξίδι, το αλάτι και αρκετό νερό για να βράσουν. Αφήνουμε να κρυώσει εντελώς. Σε μια κατσαρόλα τοποθετούμε τα αβγά και ρίχνουμε μέσα τον κόκκινο ζωμό. Βράζουμε τα αβγά για 20 λεπτά. Τα αποσύρουμε από τη φωτιά και αφήνουμε μέσα τα αβγά μέχρι να πάρουν το χρώμα που θέλουμε. Τα βγάζουμε και αφήνουμε να στεγνώσουν. Τα γυαλίζουμε με ελαιόλαδο.

Με φύλλα από κρεμμύδια

Υλικά: κόκκινα κρεμμύδια • αβγά • ξίδι • αλάτι

Εκτέλεση: Παίρνουμε αρκετά φύλλα από κόκκινα κρεμμύδια και τα βάζουμε σε μια κατσαρόλα. Τοποθετούμε τα αβγά, σκεπάζουμε με νερό και προσθέτουμε ξίδι και αλάτι. Βράζουμε τα αβγά για 20 λεπτά. Όταν είναι έτοιμα, αφαιρούμε από τη φωτιά την κατσαρόλα και αφήνουμε μέσα τα αβγά μέχρι να πάρουν το χρώμα που θέλουμε. Τα βγάζουμε και αφήνουμε να στεγνώσουν. Τα γυαλίζουμε με ελαιόλαδο.

Καλοκαίρι

Αναζήτησε στο διαδίκτυο το τραγούδι «Γλυκό καλοκαιράκι».

ΚΟΛΟΦΩΝΑΣ

α δ
Γ β η
Ε Ζ γ

